ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ — 200-річчя НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА — 100-річчя АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ — БУДУЙМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-220
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXIII. Ч. 71. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. ЧЕТВЕР, 15-го КВІТНЯ 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. THURSDAY, APRIL 15, 1976 No. 71. VOL. LXXXIII

ПРЕЗИДЕНТ ФОРД ЗАКЛИКАЄ ЗБЕРІГАТИ „ЕТНІЧНУ СПАДЩИНУ"

Президент Форд промовляє на Конвенції Газетних Редакторів.

Вашінґтон. — У вівторок, 13-го квітня, президент Джералд Форд заявив, що хоча він ніколи не вжив би вислову „етнічна чистість", як це недавно зробив демократичний кандидат на президента Джіммі Картер, то погоджується з Картером, що федеральний уряд повинен старатися зберігати „етнічну спадщину" країни. „Етнічна спадщина є великим скарбом цієї країни і я не думаю, що федеральний уряд повинен бути використовуваний для знищення тієї етнічної спадщини" — сказав президент Форд на річній конвенції Американського Товариства Редакторів Газет.

Як відомо, колишній губернатор Джорджії Джіммі Картер, минулого тижня сказав, що якщо буде обраний на президента ЗСА, то не вживатиме сили федерального уряду, щоб нищити етнічний характер окремих дільниць міст, однак піддержуватиме федеральні закони, які встановлюють, що кожна особа може мешкати де захоче. Пояснюючи своє становище, Картер вжив вислову „етнічна чистість окремих дільниць міст", що викликало обурення з боку негритянських організацій та лідерів, як рівнож ліберальних законодавців і преси, які вважали цей вислів „расистським". Хоча Джіммі Картер публічно перепросив і заявив, що „нефортунно" вжив цей вислів, бо повинен був сказати „етнічна спадщина", то контроверсія триває далі.

Президент Форд минулого вівтірка також заявив, що він піддержуватиме право кожної людини мешкати де хоче, однак не вживатиме сили федерального уряду, щоб ліквідувати етнічні громади в містах ЗСА.

У своїй промові Президент заторкнув рівнож ряд інших питань. Він, наприклад, сказав, що далі передбачує, що демократичним кандидатом на президента у листопаді ц. р. буде сенатор Гюберт Гомфрі з Міннесоти. Відповідаючи на запити, президент Форд заявив, що колишній губернатор Каліфорнії Роналд Ріґен є „сильним конкурентом" на номінацію Республіканською партією, однак вважає, що номінацію одержить він, тобто президент Форд.

Щодо критики з боку Ріґена відносно дотеперішньої політики „детанту" із СССР, президент Форд сказав, що він не закине старань дійти до порозуміння в спровістра

(Закінчення на стор. 5-ій)

УКРАЇНЦІ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ В КОНВЕНЦІЇ РЕСПУБЛІКАНСЬКОЇ РАДИ СПАДЩИННИХ ГРУП НЮЙОРКСЬКОГО СТЕЙТУ

Група українців на Спадщинній Республіканській Конвенції в Ню Йорку. На фото (зліва): проф. П. Ґой, п-і Л. Ґой, п-і Т. Сидор, д-р М. Куропась, п-і Л. Куропась, п-і М. Душник, сен. Дж. Боклі, д-р В. Душник, І. Різник, І. і М. Галонка і І. Винник.

Ню Йорк, (В.Д.). — В суботу, 3-го квітня 1976 р., відбулася тут в Китайському Осередку („Чайнатавн") перша конвенція Республіканської Ради Спадщинних Груп Нюйоркського стейту, в якій взяли участь представники етнічних республіканських клюбів з різних місцевостей стейту. Рада, яку зорганізовано минулого року, включає 32 клюби 19-ти різних національностей, в тому числі чотири українські клюби — в Ню Йорку, Сиракюзах, Рочестері і Боффало.

Між визначними промовцями на бенкеті були д-р Мирон Б. Куропась, спеціяльний дорадник Президента для етнічних справ; нюйоркський сенатор Джеймс Л. Боклі; п-і Маржорі Линч, підсекретар Департаменту здоров'я, виховання і допо-

(Закінчення на стор. 5-ій)

КІССІНДЖЕР ЗНОВУ ПЕРЕСТЕРІГАЄ ПЕРЕД ЗАГРОЗОЮ ЗАХІДНІХ КОМУНІСТІВ

Вашінґтон. — Державний секретар Генрі Кіссінджер у вівторок, 13-го квітня, знову заявив, що якщо комуністи ввійшли б в склад італійського уряду, то це створило б серйозну небезпеку для Заходу, бо за прикладом Італії могли б піти інші держави Західньої Европи — Франція, Портуґалія, Еспанія та Греція. Промовляючи на річній нараді Американського Товариства Редакторів Газет, Кіссінджер таким чином перестерігав перед можливими наслідками т.зв. „теорії доміно", яка могла б почати діяти в Західній Европі, якщо б комуністи ввійшли в склад коаліційного уряду Італії. Він заявив, що як державний секретар він має обов'язок перестерегти вільний світ перед „серйозною загрозою".

Якщо б в урядах Італії та інших західньоевропейських країн опинилися комуністи, то була б дуже послаблена дотеперішня співпраця між державами Північно-Атлантійського Союзу (НАТО), бо ті уряди звертали б меншу увагу на питання оборони і могли б перейти до „невтральної закордонної політики". Кіссінджер сказав, що його передбачення стосуються майбутніх 10 або більше років, а не відносяться до наступних 6 місяців.

Кіссінджер заявив, що він противиться коаліційним урядам, в склад яких входили б комуністи, з трьох причин: поперше, комуністичні партії є автократичні, такі які пропаґував Ленін; подруге, такі коаліційні уряди напевно зменшили б видатки на оборону, що дало б мілітарну перевагу державам Варшавського Пакту; потретє, коаліційні уряди вели б політику, яка дуже різнилася б від дотеперішної політики НАТО. Г. Кіссінджер також сказав, що між Західньою Европою та ЗСА тоді настали б цілком інші зв'язки від тих, які існували від кінця Другої світової війни.

Відповідаючи на запити, Кіссінджер сказав, що навіть якщо б комуністи країн Західньої Европи вели незалежну від Москви політику, то на випадок кризи вони напевно опинилися б по боці Совєтського Союзу. Він заявив, що хоча в 1960-их роках урядові ЗСА було дуже тяжко співпрацювати з французьким президентом Шарлом де Ґолем, то ніколи не було загрози, що під час світової кризи де Ґоль виступив би проти Заходу. Натомість, якщо б при владі у Франції чи в іншій західньоевропейській країні був комуніст, то на випадок кризи він правдоподібно станув би по боці Москви.

Із поглядами Кіссінджера не погоджуються три колишні урядовці за президентури Линдена Б. Джонсона: Джордж Болл, Пол Ворнкі та професор Колюмбійського університету Збіґнєв Бжезінскі, які тепер є дорадниками для 4-ох демократичних кандидатів на президента ЗСА. Промовляючи також на нараді Американського Товариства Редакторів, всі три заявили, що комуністи правдоподібно таки ввійдуть в склад італійського уряду та що Вашінґтон мусить бути готовий на таку евентуальність. Болл, Ворнкі та Бжезінскі не вважають, що участь комуністів в італійському уряді була б „критичним ударом" для НАТО. Джордж Болл та Пол Ворнкі сказали, що хоча Вашінґтон не повинен заохочувати ство

(Закінчення на стор. 5-ій)

ВІДБУВСЯ КРАЙОВИЙ З'ЇЗД УЛАДУ СТАРШИХ ПЛАСТУНІВ

Глен Спей, Н. Й. — (Рома Сохан). — Улад Старших Пластунів у ЗСА відбув тут свій 12-ий з черги Крайовий З'їзд в суботу і неділю, 10-го та 11-го квітня ц. р. в залі української католицької церкви св. Володимира з участю 83 старших пластунів і пластунок з правом голосу та 24 гостей. У відкритому голосуванні З'їзд обрав Христю Білинську („Перші Стежі") на референтку Уладу Старших Пластунок і Богдана Поритка („Чорноморці") на референта Уладу Старших Пластунів. До булави референтки ввійшли: Орися Дмитрик, Оксана Сидоряк, Люба Білик та Оксана Процик. До булави референта були обрані: Ростислав Декайло, Михайло Турчин і Юрко Раковський.

З'їздом проводила президія у складі: Богдан Поритко — предсідник, Ляриса Крупа — заступниця і Оленка Ганущевська — писар. Поодинокі Комісії очолювали: Петро Ставничий — номінаційну, Христя Білинська — резолюційну, Марта Кандюк — статутову і Орест Лебедь та Андрій Стефанівський — верифікаційну.

Голова Крайової Пластової Старшини в ЗСА Андрій Мицьо і Крайовий Комендант Пластунів Борис Павлюк взяли участь у З'їзді та склали йому усні привіти.

Про працю Уладу Старших Пластунів в минулій каденції звітували з'їздові референти Марта Кандюк і Нестор Голинський. Після звітів та уділення абсолюторії уступаючим референтам відбулися панелі на теми: Роля УСП в Пласті (доповідач Люба Мазяр) і Роля УСП в українському громадському житті та поза українським окруженням (доповідач Ігор Раковський).

Висловлені в панелі та дискусії думки були включені до резолюцій, прийнятих учасниками при кінці З'їзду. Проводив панелем Любомир Білик.

В суботу вечором відбулася спільна вечеря учасників З'їзду в ресторані „Глен Спа". На вечерю загостив запрошений посадник міста Глен Спей, Пол Кін, який привітав З'їзд та розказав коротко історію свого міста. Розваговою програмою на спільній вечері проводили: Нестор Голинський і Ростислав Декайло. Після вечері відбулася традиційна пластова ватра.

В недільних нарадах учасники вислухали звітів комісій та обрали референтів і їхні булави, а вкінці схвалили резолюції.

СТУДЕНТСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ В НЮАРКУ

Нюарк, Н. Дж. — Український Студентський Клюб при університеті Ратґерс в Нюарку влаштовує український фестиваль в середу, 19 травня. Програма включає мистецьку виставку і виступи вокальних і танцювальних ансамблів. Початок програми 11:30 перед полуднем. Передбачені виступи танцювального ансамблю СУМА з Йонкресу, під мистецьким керівництвом Ореста Русинка та дівочого вокального ансамблю „Кобза" при пластовій станиці в Пассейку та сольо на бандурі Богдана Палки. Буфет із традиційних українських страв в заряді студентів, які запрошують старше громадянство і молодь взяти участь у фестивалі та піддержати цю ними заініційовану імпрезу.

ВАЛЕНТИНОВІ МОРОЗОВІ СПОВНЯЄТЬСЯ 40 РОКІВ ЖИТТЯ

Валентин Мороз

В четвер, 15-го квітня, Валентинові Морозові сповняється 40 років життя, праці та змагань і терпінь за його переконання та за кращу долю-волю українського народу. З цієї нагоди багато українців та чужинців у цілому світі листами і телеграмами поздоровили В. Мороза, бажаючи йому здоров'я, видержливости та кращої долі для нього, його родини і його народу. Між іншим, на прохання Леоніда і Татьяни Плющів, які минулого тижня перебували в Канаді, біля 30 канадських парляментаристів підписали і вислали Валентинові Морозові відповідну телеграму, щоб пригадати йому і його тюремникам, що світ про нього пам'ятає. Телеграму вислано на адресу: USSR, 9, Vladimir, Uchz. OD — 1 ST-2, Valentyn Moroz. Копію телеграми вислано його дружині Раїсі — інформує Комітет Оборони В. Мороза в Торонті. Подібну телеграму мав вислати також канадський Відділ Міжнародної Амнестії. Широку акцію в обороні Валентина Мороза з нагоди його уродин розгорнув Комітет Оборони Мороза у Вашінґтоні, мобілізуючи зокрема підтримку внесеної в Конгресі окремої резолюції (ч. 588), яка висловлює стурбованість Уряду ЗСА долею Мороза.

Валентин Якович Мороз народився 15-го квітня 1936 року, отже точно 40 років тому, в селянській родині. В році 1958-му він закінчив історичний факультет Львівського університету. Працював учителем історії та географії в школі робітничої молоді, завучем середньої школи в рідному Горохівському районі на Волині. З 1964 року викладав нову історію послідовно в Луцькому та Івано-Франківському педагогічних інститутах. Під час роботи на селі підготував кандидатську дисертацію. Арешт не дав змоги захистити її. У вересні 1965 року молодого науковця заарештовують за звинуваченням у так званій „антирадянській агітації та пропа-

(Закінчення на стор. 5-ій)

В СССР НАРІД ЗДІЙСНЮЄ ГАСЛО: „ГРАБУЙ НАГРАБЛЕНЕ"

Москва. — „Грабуй награблене!" — було гаслом большевицької революції і це гасло здійснює тепер ограблений тією революцією нарід. „Ню Йорк Таймс", з 13-го квітня ц. р., помістив довшу інформацію свого кореспондента Крістофера С. Врена про розкрадання „соціялістичного добра" майже усіма верствами населення, починаючи від всесоюзних міністрів і кінчаючи на робітниках і колгоспниками. Врен між ін. пише, що махери Азербайджанської республіки зуміли „продати" державі сільсько-господарських товарів і консервних виробів на суму 9 мільйонів рублів (12 мільйонів долярів), але, як пізніше виказалось, це були тільки паперові трансакції, за які державна каса заплатила готівкою, але вона ніколи не одержала названих в паперах товарів. Також Литовська ССР „переслала" до Грузії на „роздрібний розпродаж" різного роду тканин на суму одного мільйона долярів. Останній випадок судові власті розслідували у шістьох місцевостях СССР. Держава також виплатила гонорарі тисячам шоферів тягарових авт, які, згідно з їхніми зізнаннями на папері, вивезли з міст два мільйони тонн снігу, такої кількости, яка ледве чи випаде на протягу 20-ох років. Ця справа була широко обговорювана на сторінках советської преси, бо державні „бонуси" за вивезення снігу переходять в мільйони. Деякі критики з цього приводу писали, що обманювання, крадіжки, підфальшовування різних документів тощо коштує державу більйони рублів. Про цю справу говорив також на XXV з'їзді генеральний секретар Леонід Брежнєв, вимагаючи стислішої контролі і більш ефектовних законів.

В СССР крадуть усі і все. Відома Єкатеріна Фурцева, колишній міністер культури СССР, збудувала за 170,000 рублів дачу, колгоспники і підміські селяни крадуть сільськогосподарські продукти, якими вдержують домашніх тварин, робітники крадуть все, що попаде під руки, щоб тільки збільшити можливості свого прожитку. І хоч кари за такі проступки високі, а закон передбачає 15 років максимального покарання за розкрадання „соціялістичної власности", то все одно крадежі в СССР зростають з року в рік. При тому в СССР сильно розвинутий чорний ринок, на якому практично можна все купити — починаючи від вишуканих харчів і кінчаючи на золоті, брилянтах і чужоземній валюті.

Крадіжки відбуваються також поза фабриками і колгоспами. Автори листів в газеті „Правда" скаржаться, що на залізничому шлях-

(Закінчення на стор. 5-ій)

СМЕРТЕЛЬНА ЗАГРОЗА

Народ наш український вже не раз і не два був під смертельною загрозою: Велика Руїна, народовбивчі царські укази, большевицька навала та дві світові війни, голодова облога та масові розстріли і заслання. Правду мав поет, кажучи: візміть грудку української землі, здавіть її і з неї потече кров. Усе це було і все це пережив наш нарід, наче той Фенікс воскресаючи з попелу руїни і відроджуючись та відмолоджуючись.

Але з усіх дотеперішніх загроз чи не найбільша, бо найбільш рафінована смертельна загроза нависла над українським та іншими поневоленими Москвою народами саме тепер. Вона, ця загроза, назрівала вже від деякого часу і тепер вона починає повною силою діяти в теорії і практиці. Мова про народовбивче „злиття націй", про „нову історичну спільність людей — совєтський народ", рівнозначне з вироком смерти на всі неросійські народи рабовласницької совєтської імперії, винесеним ще на XXIV з'їзді Компартії Совєтського Союзу в 1971-му році і тепер уже повною парою виконуваним.

Остаточне з'ясування цього вироку смерти для всіх не-російських народів Совєтського Союзу і для українського народу зокрема подав друкований „на украинском языке" щойно одержаний київський „Український історичний журнал" за січень ц.р. у спільному елябораті В. В. Лихолата і Н. В. Комаренка п.з.: „Основні напрямні у висвітленні проблеми „Радянський народ — нова історична спільність людей". Зацитуємо тільки початок, який говорить сам за себе:

> Утворення в нашій країні нової історичної спільности людей — радянського народу — є визначним явищем сучасної доби, доби переходу людства від капіталізму до комунізму. На значення цього факту особливу увагу звернув XXIV з'їзд партії. „За роки соціялістичного будівництва — підкреслювалося у Звітній доповіді Центрального Комітету — в нашій країні виникла нова ІСТОРИЧНА СПІЛЬНІСТЬ ЛЮДЕЙ — РАДЯНСЬКИЙ НАРОД (підкреслення в оригіналі)...
>
> Ця нова спільність людей — радянський народ зформувалася в наслідок глибоких об'єктивних змін у житті країни як матеріяльного, так і духового порядку, корінних змін соціяльної структури радянського суспільства.
>
> Соціялістичні нації стали якісно новою формою такого політичного, економічного і культурного розвитку наших численних народів, який зумовив утворення нової історичної спільности людей — ЄДИНОГО РАДЯНСЬКОГО НАРОДУ (підкреслення наше), що є насамперед результатом глибоких соціялістичних перетворень в Країні Рад, результатом зближення трудових класів і верств, братерського союзу націй і народностей. Нова історична спільність людей має ЄДИНУ СОЦІЯЛІСТИЧНУ БАТЬКІВЩИНУ, ЕКОНОМІКУ, ЄДИНУ ЗА ЗМІСТОМ КУЛЬТУРУ, ЗАГАЛЬНОНАРОДНУ ДЕРЖАВУ І МЕТУ (підкреслення наше) — побудову комунізму...

Дальше в цитованому елябораті тільки й говориться та „узасаднюється" народовбивче „злиття", від „злиття національних економік радянських республік в єдиний народногосподарський комплекс" починаючи, а на „складанні і розвитку всіх націй і народностей загальнорадянських рис культури, світогляду, ідеології, моралі і побуту, поведінки і способу життя" кінчаючи.

Згідно зі спостереженнями відвідувачів та з одержаними з України повідомленнями оце придумане на загибель всіх не-російських народів русифікаційне „злиття" послідовно проводиться в життя всіми засобами терору по містах і селах України. Свою вимову в цьому відношенні має факт, що на недавньому з'їзді Компартії України в Києві вперше її генеральний секретар Щербицький промовляв і за ним інші говорили вже російською мовою. Згідно з інформаціями зі Львова, сьогодні вже і в тому західньоукраїнському місті мало хто наважується публічно вживати української мови, щоб не попасти в підозріння „буржуазного націоналізму". Смертоносний похід проти українства з кожним днем скріплюється в усіх ділянках життя.

На превеликий жаль, досі ще майже немає серйозної реакції Заходу на цей новий і найбільш загрозливий вияв народовбивчої політики совєтських верховодів. Також і у нашій діяспорі про ці справи радше принагідно говориться і пишеться, але досі ще не зроблено будь-яких серйозніших заходів для повного виявлення і здемаскування того нового совєтського народовбивчого походу, що повинно попередити відповідну політичну акцію на крайових теренах і на міжнародному форумі.

Вважаємо, що для цієї мети, для рятунку нашого народу від загибелі, ми повинні змобілізувати і об'єднати всі наші сили і на цей рятунок скерувати всі наші зусилля. Йдеться бо дослівно про бути чи не бути українському народові!

В соборі св. Йоана в Ню Йорку є статуя Д. Бортнянського

Ню Йорк. — Щоденник „Новое Русское Слово" інформує у числі з 10-го квітня ц. р., що в соборі св. Йоана на 112 вулиці і Амстердам евеню в Ню Йорку знаходиться статуя Дмитра Бортнянського, покладена туди, як пише в замітці А. Сан, за „заслуги перед церковною музикою Росії". Історія покладення статуї така: рішенням собору було примістити в соборі усіх славних композиторів церковної музики, які діяли тоді в Европі. В 1908 р., згідно з повідомленням російської музичної газети, спеціяліст від російської літератури, музики і живопису, покійна вже сьогодні Єлисавета Гапгут, звернулась до мисткині Е. М. Бем з проханням дістати для неї портрет Д. Бортнянського. З портрету була зроблена пізніше статуя, яка була приміщена в соборі разом з одинадцятьма іншими статуями видатних композиторів.

Автор замітки від себе інформує, що композиції були відомі в Америці ще в сімдесятих роках минулого століття, коли до ЗСА приїжджав з концертами хор Агренєва Славянського. Наприклад, каже автор, „Херувимська ч. 7" і „Коль славен" та багато інших творів Бортнянського ще й тепер виконуються у багатьох протестантських церквах.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Передвиборча панорама

До президентських виборів в листопаді цього року залишається вже неповних сім місяців, змагання за кандидатури на президента країни є в повному розгарі, але ще досі немає, бо не видвигнено і не з'ясовано такої проблеми, яку можна б вважати за головну і рішальну в цих виборах. В результаті, поодинокі кандидати все ще тільки „пускають пробні бальони", випробовують те, що скріпило б їхню кандидатуру і послабило б суперника, але без більшого наявного успіху. Причина такого стану в цьому, що досі не видвигнено проблеми, яка мала б однаковий ефект у всіх стейтах.

Одним з головних аргументів в користь кандидатури президента Форда є без сумніву поліпшування економії і цей аргумент він з успіхом використовує. Слабим, або щонайменше сумнівним аргументом є закордонна політика, зокрема політика детанту відносно Совєтського Союзу, і на цьому „коні" їдуть республіканець Роналд Ріґен та демократ Генрі Джексон.

Інтересно, що в дотеперішній передвиборчій кампанії майже не грає ролі Вотерґейтська афера. Правда, демократичні кандидати час-від-часу нав'язують до „адміністрації Ніксона - Форда", але самої Вотерґейтської справи не роздувається і вона, мабуть, не матиме жадної вартости і жадного впливу на цьогорічні вибори.

В загальному, внутрішні справи і проблеми ясно переважають в дотеперішній передвиборчій кампанії і вони, мабуть, будуть рішальні в самих виборах. Між цими справами не останнє місце займає увага до етнічних виборців.

Коли мова про кандидатів, то між республіканцями серйозне змагання відбувається між президентом Фордом і Роналдом Ріґеном. Дотеперішній вислід у вісьмох стейтах дає деяку перевагу кандидатурі президента Форда, але ця перевага ще в жадному разі не є рішальна.

Демократична партія має добрий десяток кандидатів, з яких досі тільки чотирьох здобули поважнішу кількість голосів ,але ані один з-поміж них не має виразної переваги. Свідчить про це статистика. Правибори мають відбутися в 31 стейті і в них буде брати разом 2,380 делеґатів на Крайову Конференцію цієї партії в липні. Крім того, 19 стейтів на кокусах і своїх конвенціях виберуть 594 делеґатів, а території матимуть 34 делеґати. Досі відбулися правибори у вісьмох стейтах і в них на перше місце вибився Джіммі Картер, здобувши вже 241 делеґата, Генрі Джексон має 177 делеґатів, Морріс Юдал 119, а Джордж Воллес 104. Інші мають досі запевнених лише по кілька голосів на конвенції. З уваги на такий стан говориться про можливість „чорного коня" — кандидатуру сенатора Гюберта Гомфрі, який формально своєї кандидатури не зголосив ,але який тим не менше бере посередню участь у передвиборчій кампанії.

Тим то дотеперішній перебіг передвиборчої кампанії не створив ще ясної виборчої панорами ані щодо проблем, ані щодо кандидатів.

Вимога безпеки

Повідомлення Державного департаменту, що уряди ЗСА та Греції дійшли до порозуміння щодо продовження принаймні на наступних чотири роки, діяльности на 4-ох американських військових базах на грецькій території, як також повідомлення, що Греція одержить за те коло 700 мільйонів військової допомоги, треба вітати як відрадну вістку. Якщо Конґрес ЗСА погодиться на цей договір, то це може не тільки зліквідувати антиамериканські настрої в Греції, викликані тим, що минулого місяця ЗСА та Туреччина дійшли до тентативного порозуміння щодо признання Туреччині одного більйона долярів військової допомоги в заміну за відновлення діяльности на 26-ох американських базах на турецькій території, але також спричиниться до скріплення оборонної спроможности Північно - Атлантійського Союзу (НАТО) в східній частині Середземного моря. На тому обширі скріплення конечно потрібне.

Коли літом 1975-го року Туреччина, член НАТО, у відплату за припинення військової допомоги для Туреччини Конґресом ЗСА припинила всю діяльність на американських базах, відтоді дуже послабла розвідча та оборонна спроможність З'єднаних Стейтів, а заразом і НАТО, в тій частині Середземного моря. Тентативний договір між ЗСА та Туреччиною про поновне відкриття цих баз дає підставу думати, що НАТО відзискає принаймні частину свого попереднього оборонного потенціялу в тій частині світу. Однак, тільки тоді, коли будуть функціонувати також американські бази на території Греції, рівнож члена НАТО, а Греція і Туреччина одержать військову допомогу від ЗСА, оборонна спроможність НАТО на тому обширі буде на задовільному рівні.

Потреба скріпити мілітарну силу вільного світу в східній частині Середземного моря викликана фактом, що Совєтський Союз, з допомогою Куби розбудовує військові бази в Сомалії, Південному Ємані та Омарі, що може запевнити Совєтському Союзові контролю над доступом до Перської затоки та над південною частиною Червоного моря, а разом з тим контролю над доступом до Суезького каналу з Індійського океану. Отже, конечно потрібно ,щоб держави НАТО мали контролю над східньою частиною Середземного моря, щоб таким чином контролювати північний доступ до Суезького каналу. Крім того, існує можливість, що СССР може одержати право розбудувати свої бази Лівії ,яка лежить на південному побережжі Середземного моря. В такому випадку американські бази в Туреччині та Греції набудуть ще більшої важливости.

Конечність американських баз в Туреччині та Греції збільшена також тим, що в двох державах-членах НАТО, а саме в Італії та Франції, які теж межують із Середземним морем, зросли впливи комуністичних партій і навіть заіснувала можливість, що в Італії комуністи можуть ввійти до уряду.

Висновки ясні: Туреччина та Греція мусять виявити більше доброї волі щодо розв'язки кипрської проблеми, що напевно матиме позитивний вплив на Конґрес ЗСА щодо схвалення нових військових договорів з тими двома країнами. Американські законодавці зі свого боку повинні виявити більше терпеливости і дати Анкарі та Атенам більше часу для остаточного полагодження конфлікту відносно Кипру. Безпека вільного світу вимагає, щоб нові оборонні договори ЗСА з Туреччиною та Грецією були введені в життя якнайшвидше.

Проф. д-р Ю. Шумовський

ЧЕРВОНА ЗАГРАВА НАД АФРИКОЮ

В одній з моїх статтей у „Свободі" в останньому часі під заголовком „Червоні конкуренти на Чорному континенті" я подав був дещо про політичну ситуацію в Африці, а саме, про боротьбу двох потуг комуністичного світу, що згідно заповітів своїх ідеологів стараються провести серед усіх держав і народів свою марксистську і комуністичну доктрину, вносячи політичний і національний розгардіяш у життя народів і держав на різних континентах, з наміром звалити демократичний чи капіталістичний устрій і характер життя вільного світу. Розпочата експансія СССР і Червоного Китаю набирає своєї потуги все більше на Чорному континенті і взагалі в цілій Африці.

Ще не встигли як слід окріпнути й організуватись нові незалежні африканські держави та народи після вікової колонізації, як уже знову вони відчувають і сильно переживають різного роду інтриги ,політичну, економічну та урядову кризу, до чого спричиняються цілком чужі для них і небажані сили із зовні.

Найбільш настирливою та систематичною є експансія СССР на Африку. Новий московсько - совєтський імперіялізм, з його „царем" Брежнєвим та його клікою, перевищив старий традиційний московський імперіялізм своїми політичними плянами і діяльністю для підкорення вільного світу, а зокрема африканських народів і їх земель, які після трагічної історії колоніялізму прагнуть самостійности, вільного життя й економічного та культурного розвитку.

Ще так недавно, завдяки совєтській агітації і втручанню в інтереси звільнених африканських народів, пролились ріки крови в Конґо, в Баяфрі, в Уґанді й інших країнах, як ось знову імперіялістичний апетит Москви виявився у західній частині Чорного континенту — в Анґолі.

Спочатку під видом національної і визвольної боротьби анґольців з колоніяльною державою — Портуґалією, совєтсько - московські агітатори й підпалювачі війни влились у маси анґольського народу і розпочали збройну війну ніби за незалежність та скинення колоніяльного ярма. Тепер, та ж сама Москва зі своїм новим „царем" — Брежнєвим, як його називає китайська преса, вчинила ганебну провокацію в самому визвольному русі за незалежність анґольського народу, перешкодивши йому у створенні вільної демократичної національної держави — Анґолі. Бачучи націоналістичні незалежницькі демократичні напрями в боротьбі анґольського народу з окупантом — Портуґалією, — СССР і його „цар" Брежнєв рішили стати „янголами - хоронителями" поневоленого народу Анґолі. Немов вовки в овечих шкурах, готуючи свій апетит на природні багатства Анґолі, на її узбережжя, як виґідної бази для совєтської фльоти, та влазячи в саму середину Африки, ще й по сусідству до Південної Африканської Республіки, вони посилають літаками тисячі вишколених військовиків, зброю та літаки для групи загітованих прокомуністичних повстанців. Мало того, щоб бути самим немов би осторонь в очах світової опінії у цій африканській авантюрі, совєти намовляють Кастра вмішатись активно в боротьбу анґольського народу, як „найближчого сусіда". Незабаром тисячі кубинського війська з'явились у джунґлях Анґолі, і ще більшим полум'ям спалахнула земля Анґолі. Не зважаючи на протести самих же африканських народів і держав, московський новітній „цар" став господарювати на території Африки не тільки славами, але й чином.

В числі 30 Press release, of III/8/76 Червоний Китай називає Брежнєва і його оточення: „The new Tsars are big mosquitoes in the world of today..." (Наві царі — це великі комарі у сьогоднішньому світі). І це дійсно правда. Немов комарі, що, як відомо, п'ють кров, зненацька налетіли совєти з кастровцями на територію анґольського народу й охопили його всесторонньо так, що й самі африканські сусідні держави, — ба, навіть і Америка, — не зоглядігись, не зорієнтувались, які будуть наслідки їх нальоту, та не зрозуміли хитрої московської відвічної імперіялістичної політики.

Як звичайно, Москва протестує і накладає „вето" тоді, коли Америка чи будь-яка інша держава, часто з наміром допомоги, втручається у внутрішні справи іншої країни ,але коли йдеться про її власні (московські) інтереси у будь - якій державі, то тоді ніхто не має права заперечувати її плянів і її втручання до внутрішніх справ інших держав. Очевидно, Москва приспала Америку і ввесь вільний світ ще в початку визвольної боротьби в Анґолі ,посилаючи туди „голуба з пальмовою галузкою", як знак співчуття, моральної підтримки й опіки над скривдженим народом. Вільний світ тоді був повірив в добрі наміри його великого альянта, Москви, і тому не зареаґував ніхто з вільного світу ані морально, ані збройно. Коли ж Москва увійшла в саме нутро повстанського руху, вже стало запізно для якої б то не було протидії і Анґоля й нанадалі не перестає кривавитись.

Розмовляючи не раз з представниками африканських держав в ОН і з моїми студентами з Африки в університеті, чую їх велике обурення наїздом московських імперіялістів на афри

(Закінчення на ст. 5-ій)

Роман Ільницький

УКРАЇНЦІ В КАНАДІ НА ШЛЯХУ ДО УСПІХІВ

(1)

Канада — велика країна. Друга в світі після Совєтського Союзу і 16 разів більша за Україну. Її площа така, як ціла Европа від Атлантику до Уралу. Канада — багата. В надрах її землі — вугілля, нафта, залізо, мідь, гази. На поверхні родюча земля, прекрасні ліси, майже півмільйона чудових озер.

Канада — федеративна держава. В її склад входять вісім провінцій і т.зв. території. Провінції рядять самі собою: мають свої власні парляменти і уряди. Їх залежність від федерального уряду в Оттаві набагато менша, як Української ССР від Москви.

Велику і багату канадську територію заселюють всього 21 мільйон осіб за статистикою з 1971 року, а з того 600 тисяч українців.

Перші українські іміґранти поселились в Канаді десь 90 років тому. Це були селяни з Буковини і Галичини, що в той час перебували під австро-угорським, а фактично під польським пануванням. Не маючи можливости виживити себе і свою родину на рідній Україні, вони з тугою в серці виїжджали за далекі океани. Життя перших іміґрантів було важке, сповнене героїзму праці і витривалости. В Канаді було багато землі, але вона була не культивована. А центральна і західня Канада були майже не заселені. І якраз туди їхали наші селяни. Їх зустрічали праліси. І зразу ж, від першої зустрічі, між ними провадився двобій. Селяни прагнули землі, родючих ланів. А ліси боронилися. І тому в поті чола свого, днями і ночами, місяцями і роками рубали ліс... А потім заорювали і засівали. Найбільше таких героїчних боїв за землю зводили наші перші поселенці в провінціях Манітоба, Саскачеван і Алберта. Не дарма ж, нині, їх правнуки, пишаються своїми предками, а ціла Канада завдячує їм свої щорічні великі збори зерна і головно пшениці.

Між першими іміґрантами було мало освічених людей. Тут і там трапився десь учитель, один-два адвокати, а найбільше священиків, що були на початку всім: учителем, лікарем і редактором перших бюлетенів і газет.

Після Першої світової війни прийшла нова хвиля іміґрантів, а між ними були й такі, що залишили рідну землю з політичних причин. Це були вояки українських армій, що боролись проти Росії і Польщі.

А після Другої світової війни події в Україні викинули на береги Канади ще сорок тисяч українських іміґрантів. Це були переважно політичні втікачі від большевицької влади зі всіх земель України. Між ними 7-10% інтеліґентів. Решта — селяни, робітники, але всі національно свідомі і багато з них культурно вироблені.

Скільки ж всіх українців в Канаді? На це питання легко відповісти, бо, починаючи з 1901 року, в Канаді регулярно, що десять років, переводяться урядові переписи населення. Отож на підставі перепису з 1971 року всіх українців в Канаді нараховується 581 тисяч. В 1931 році було їх лише 225 тисяч так, що за 40 років число українців зросло на 358 тисяч, або на 158%.

Тут треба пригадати, що канадці — це народ іміґрантів різних національностей. Остання статистика нараховує їх 40, а між ними українці займають п'яте місце після англійців, французів, німців та італійців. Проте хоч наші земляки і на п'ятому місці, то вони вибиваються в багатьох ділянках життя на перші місця, дякуючи своїй динамічності і прив'язанню до своїх національних традицій. Пам'ять про те, що їхній нарід на рідній землі перебуває в політичній неволі, збуджує в них велику енергію та бажання допомогти своїм братам. В Канаді високо цінять прив'язаність українців до свого народу, не перешкоджають їм в їх національній діяльності, а навпаки співчують їм, а багато хто й допомагає чи то морально, чи матеріяльно. Але про це пізніше. А тепер ще кілька інформацій про територіяльне розміщення українців у Канаді.

Як ми вже сказали, перші українські еміґранти поселювались у центральній і західній Канаді, в провінціях Манітоба, Саскачеван і Алберта. Там і нині найбільші українські поселення. Але їх соціяльна і культурна структура сильно змінилася. Бо в той час, як в перших десятиліттях перебування в Канаді, майже всі наші земляки були хліборобами, то нині більшість із них переселилась до міст. За статистикою 1971 року 69% українців у Манітобі живуть у містах, а 31% на фермах. Те саме в Алберті: 70% в містах, а 30% на селах. Дещо менша урбанізація в Саскачевані. Там тільки 53% живе в містах, а 47% на селах.

Місто, яке найбільше притягає українців — це Едмонтон в Алберті. За останнє десятиріччя число українців там майже подвоїлося. Не заперечно, тому, що Алберта має найбільші поклади нафти, найскорше багатіє і прискореними темпами розбудовує промисловість. Тут знову треба пригадати, що всі ці три провінції за своєю площею — величезні. Кожна з них більша за Україну, а всі вони разом займають площу в три з половиною рази більшу ніж Україна. Зате населення їх яких 19 разів менше від населення України. Манітоба має всього 989 тисяч чоловік, а з того 115 тисяч українців, отже майже 12% від всього населення. Подібно маються справи в двох інших провінціях: Саскачеван має 926 тисяч, а з того 86 тисяч, або 9,5% українців, а Алберта 1 мільйон 630 тисяч, а в тому 136 тисяч, або 8,5% українців.

Ці статистичні дані показують, що хоч абсолютні цифри українців у всіх трьох провінціях невеликі, то зате їх відсоток у відношенні до всього населення цілком не малий. А це відбивається на політиці, економіці і культурі Манітоби, Алберти і Саскачевану. Вистачить згадати, що українці у парляментах і урядах тих провінцій мали і мають своє сильне представництво. Число українських послів ваґається між 3 - 8, а в складі урядів українці також займають кілька місць. Особливо треба підкреслити успіх українців у Саскачевані. Там вони вперше в історії дістали пост ґубернатора цілої провінції. Ґубернатором Саскачевану є тепер д-р Воробець, з третього українського покоління (між іншим добре володіє українською мовою). Про вплив українців на життя степових провінцій свідчить й те, що українська мова впроваджена до всіх початкових і середніх шкіл, де тільки в клясі є бодай 10 учнів, які бажають вчитися української мови. На саскачеванському, албертійському і манітобському університетах є тисячі українських студентів і на кожному з них викладають українську мову та літературу. Перед кількома роками впроваджено перший раз в Канаді на університеті в Едмонтоні повний курс історії України, починаючи з княжих часів і кінчаючи нашими днями. Виклади дає проф. Іван Лисяк-Рудницький.

(Продовження буде)

Володимир Мацьків

КАЗКА І ЇЇ РОЛЯ У ВИХОВАННІ ДІТЕЙ

Сподіваюся, що всі читачі пам'ятають ті часи, коли вони так пильно слухали різні казки та байки і просили своїх бабунь, дідусів, матерів та інших своїх рідних, щоб вони ці казки їм розказували.

Коли пригадую ці справи, то не думаю когось уразити, але хочу звернути увагу на справу, яка дуже важлива у вихованні молодого покоління. Ми не раз маємо можність приглядатися, з якою цікавістю малі діти слухають цих казок. Дуже часто забувають про все, про свої забавки, про забави з іншими дітьми, а навіть про їжу, яка не раз мусить чекати, аж закінчиться казка. Вони своїми думками та цілим своїм єством переносяться в уявний казковий світ, де відбувається подія та де виступають ці незвичайні особи, про яких мова в казці, або звірятка, що їх змальовує байка і казка.

Досвідчені педагоги кажуть, що казка, це витвір народної уяви, в якому звичайними простими, ясними, зрозумілими словами оповідається про якусь вигадану, незвичайну подію, з участю надприродних дивовижних сил. Головні особи (герої) переходять усякі незвичайні пригоди, мусять поборювати незлічимі перешкоди, перемагати могутніх ворогів, як от змія, бабу Яґу, злих духів, лихих чарівників і т.п. Часто-густо вони стоять в обличчі смерти й загибелі, але в останній хвилині їм приходять у допомогу всякі добрі сили, як карлики, вірний кінь, орел, змієва дочка тощо. Герой завжди виходить переможцем, зло й кривду спіткає кара, а добро й правда завжди мають перевагу. Є різні казки про звірів та рослин, (які називають байками), що вміють розмовляти з людьми про чародіїв, ліліпутів, духів, про Замурзу, дідову і бабину дочку, про бабу Яґу. Світ людей перемішаний тут з звіринним світом, дійсний світ з уявним. У казці все можливе, все ще за царя Гороха, десь за горами, за лісами та за далекими морями, в тридесятому царстві, коли ще звірі говорили.

Все це переносить дитину в якийсь окремий далекий і незнаний, таємний і чарівний світ. Казка дозволяє їй відірватися від буденного, життя й полинути в той прекрасний світ уяви, де хати з чоколяди і медівника, де котики ходять у семимилевих чобітках, де сопілка промовляє людським голосом, де на шкляній горі тужить царівна, де квітки-дзвіночки видають срібний звук і колишуть Дюймовочку, а темним бором бродить лісовий цар. А що дитина взагалі пробуває так у країні дійсности, як і уяви, то й зрозуміле, чому, власне, казка її притягає. Бачимо не раз, що дитина ґрається й у своїх забавах вміє розмовляти з предметами, вміє оживлювати їх. Кусок дерева може стати для неї конем, чи кораблем, залежно від того, що дитина хоче пережити. Якщо візьмемо під увагу, що дійсне життя не дуже привабливе і не може у всьому задоволити дитячих бажань, то буде зрозумілим, що заспокоєння їх вона шукає, як і ми всі у свій час, у країні мрій. Через те казка — це невідклична й незаступима потреба дитячої душі, бо саме вона, ця казка, вводить дитину в той світ, де все може діятись так, як вона хоче.

Казки мають дуже важливе виховне значення. Ці казки чи байки, очевидно відповідно добрані до віку дитини, в дуже великій мірі причиняються до розвитку уяви (фантазії), яка необхідна для майбутніх письменників, мистців і багатьох інших фахівців та до розвитку рідної мови. Казки також привчають дітей до критичного думання й належного оцінювання подій, фактів та ситуацій, які вони пізнали у казці, а також учить логічно мислити. Казка примушує дітей до скупчення своєї уваги на одній справі та до деякої міри вчить господарити своїм часом.

(Закінчення на стор. 5-ій)

Докія Гуменна

ЗИМА В МАЯМІ

(фрагменти)

III

Крім нашої групи, сунули сюди без перерви й інші. Одні відходили, другі заходили... Кожному цікаво побачити середовище, атмосферу і дух, де писалися перлини американської літератури. Так от, де виникла тема повісти „Дід і море"! Навколо ж рибальське селище, що дивиться очима в море. Красу цього острова „відкрив" цей же самий Гемінґвей, поселився тут, прожив тридцять років... А тепер Кі Вест став туристичною атракцією. Не диво! Семимильний міст на морі... І хто ж то здогадався збудувати таку штучно висипану дорогу на острівцях та мостах? І це ж мав хтось фінансувати.

Гід весь час підкреслював, що Куба звідси лише за 80 миль. На цім острові є також дуже багато кубинців. Я дивлюся навколо — та вони ж чорні!

Обвозивши і показавши усе, ґід завіз нас ще до „Кутка з мушлями". На столах, на землі просто відкрився очам необмежний вибір найрізноманітніших мушлів, виловлених у цім морі. Найбільше — ґіґантських. Продавці — чорні. Оце, мабуть, і є тутешні кубинці.

Нарешті, десь біля п'ятої години, ґід завіз кількох із цієї групи до готелю, і оце вже ми повертаємося „додому". До шостої години було цікаво, — на морі нас обступали такі самі краєвиди, як на картках, ще й кращі, — а потім стало темно. Це ж зима, о шостій смеркає! То вже якось би швидше доїхати, — зберігаючи в душі весь кольорит непорушеної вкраплинами модерного комфорту староденности на крайньому кінці Зєднаних Стейтів Америки, за 80 миль від Куби...

4

В руці в мене реклямний листок туристичного бюро „Ґрейлайн", а збираюся я купити туру на кораблі по затоці Біскайн Бей. В касі я запитала про туру ч. 55 і касир відповів: „Єс, дір! П'ять долярів. Пароплав відходить о 9:45". Чого ще треба?

О дев'ятій уже припікало, як почали під'їжджати один за одним автобуси з туристами, зібраними в різних готелях. При вході до пароплаву „Марта Вашінґтон" стояв фотограф і охочі позували йому. Коли вся публіка в пароплав увійшла, фотограф ускочив у авто і спішно від'їхав.

Це не був корабель із скляною підлогою, але... було шість годин розкішної плавби по широкій затоці, оточеній з обох боків далекими й близькими білими хмаросягами, віллами, парками, елеґантними резиденціями. Корабель ішов повільною ходою і було цілковите враження, що я йду пішки ширроченною вулицею чи синім степом та роздивляюся на обидва боки. Краєвид щораз мінявся, а я все була серед міста, що стоїть на воді. Воно то наближалося, то віддалювалося у всій своїй багатоплощинності, у переливах білого й синього кольорів. Пропливали ми попід мостами, їх було сім чи вісім. Одні підносили два велетенські крила і спиняли авточка по обох боках, а другі були такі високі, що наша „Марта" пропливала під ними вільно.

Так ото значить, ліворуч — це Маямі Біч, а праворуч — само Маямі. А це підпливаємо ми до „метрополії", ось і той пальмовий міський парк, із мушлею для оркестри, де відбуваються концерти... Та наш пароплав не причалює, він тільки підійшов упритул до набережної. Один із обслуги „Марти" виліз назовні та по виступах корабля наблизився до берега і вихопив від якогось чоловіка торбу, тоді — назад у корабель. Ось для чого ми так близько підпливли! У торбі, виявилося, були всі ті кольорові світлини, що вранці наклацав фотограв. Пішов торг по всьому кораблі — 50 центів за одну світлину. Розбирали охоче!

А тоді ми попливли далі, у відкритий океан, але ненадовго. Скоро завернулися і підпливли до золотої круглої бані одного з павільйонів „Сікваріюму" (себто морського акваріюму). Там частина туристів висадилася, (така бо їхня комбінована тура), а ми решта провадили далі наше „кругосвітнє плавання".

Назад поверталися якоюсь коротшою водяною дорогою, а таки попід мостами. Зустрічалися і розминалися з іншими кораблями та яхтами. Геть чисто, як би на широкій вулиці! А що то таке цікаве там удалині? Якийсь наче танок різнокольорових вітрильників? Вони церемоніяльним ходом пливуть один за одним,утворюючи ідеальний шнур, о, закручуються в коло, знов розкручуються у досконалий шнур, граціозно кружляють, наче живі балерини... Жаль, ми вже проминули цю виставу на морі — змагання вітрильних човнів — реґату.

Біля третьої години „Марта" підплила до тієї самої пристані, де нас забрала, а на березі вже чекала величезна черга...

Аж тут, на цьому кораблі, збагнула я красу цього міста, міста на воді. Таке було останнє враження від приморського розкішно-екзотичного мільйонерського Маямі. В реклямці, що довела мене до корабля, є фраза: „Матимете незабутнє враження на все життя". Може так воно й справді.

5

Другого дня було прощання з пальмами. Вони відпроваджували аж до автобусної станції „Ґрейгавнд", через цілий Біскайн Бей Бульвар. І по дорозі, гей, на північ було багато пальм. Пальми росли ще в Дженксонвіл. Але публіка вже куталася у різні кофти й грубі светри, У Річмонді нарід уже в плащах. А в нюйоркській підземці знову вернулась я до реальности: на головах шапки, всі одягнені в хутра, кожухи... Так, це лютий, нюйоркська зима, а не лаґідне маямське весняне літо, що там називається „зимою".

(Кінець).

Гуцульський Відділ УНС ім. сот. Гриця Голинського у Філядельфії

Філядельфія, Па. (с.г.). — В грудні 1975 року згідно ухвали президії Українського Світового Об'єднання Гуцулів заложено новий Відділ УНСоюзу, патроном якого обрано сина гуцульської землі, славного командира Пробоєвого Гуцульського Куреня, сотника Гриця Голинського. Здається кращого вибору на патрона основоположники нового Відділу не могли знайти, бо тим вони вшанували воїна-борця, який все своє життя присвятив боротьбі за соборність Української Держави.

Переглядаючи збірку матеріялів Української Галицької Армії, знаходимо там аж одинадцять сторінок, присвячених І-му Пробоєвому Гуцульському Куреневі. Ці матеріяли зібрав четар УГА Степан Сулятицький, який як доброволець зголосився

Секретар новоствореного Гуцульського Відділу УНС у Філядельфії п. Атаназій Стефурак.

до згаданого Куреня 1918 року. Ми не будемо передруковувати всього, що подане в споминах четаря С. Сулятицького, а подамо лише важніші дані, щоб відтворити багату історію про ту карну бойову одиницю, якою був Гуцульський Курінь.

Про „архітекта" Гуцульського Куреня знаємо, що він народився 14-го травня 1895 року в селі Березів Вижний, повіт Коломия. Він командував куренем у боях проти поляків, а відтак, перейшовши Збруч проти большевиків, був свідком страшної епідемії жахливого тифу і жадні невдачі не могли зломити його криштального характеру. По окупації большевиками Галичини 1939 р., відділи НКВД повели нагінку на українців, арештуючи в першу чергу колишніх старшин УСС, УГА, а найбільше непокоїли їх члени ОУНаціоналістів. Потрапив до тюрми і командир Гриць Голинський, якого перед відступом 1941 року „визволителі" розстріляли у Станиславові.

У склад сотні входили тільки добровольці — сини гуцульської землі. Кадра сотні була в Коломиї, а решта добровольців була розташована біля Городенки, де і переходили військовий вишкіл. Перший бій з поляками гуцули звели 31-го грудня 1918 року між Биличами і Чижками біля Самбора. Про цей блискучий протинаступ „Гуцульської Сотні" командир „Групи Хирів" полковник Антін Кравс у своїх споминах пише так: в часі польського наступу і в часі відвороту нашого куреня дня 31-го грудня 1918 року „Гуцульська Сотня" зібралася до обіду. Та скоро тільки побачили втікачів з Чижова, покинули обід. На голос трубки, яка взивала їх всіх до бою, стояла в одну мить готова до протинаступу, а, розвинувшись в розстрільну, пустилися проти ворога", як полонинський орел на свою здобич сміло і певно". Поляки не видержали того бравурного удару. Відважний вчинок молодецьких гуцулів заскочив їх, упав на них, як грім з ясного неба. Подалися і соромно стрімголов утекли, полишаючи за собою багато поранених і вбитих. Після того бравурного бою молодих гуцулів „Гуцульську Сотню" переіменовано на „Пробоєвий Гуцульський Курінь".

В споминах четаря С. Сулятицького читаємо про інший вдалий бій куреня з поляками 7-го березня 1919 р. на залізничній лінії Львів—Перемишль. Він пише: „На дзвінкий голос бойової трубки хоробрі гуцули зірвалися і, як полонинський вихор, в кривавім бою на багнети не лише відбили старі позиції, але теж займали ворожі позиції і перервали ворогові залізничу лінію Львів—Перемишль. На кривавім побоєвищі лежало сотні ворожих трупів і ранених. Здобуто 6 гармат, 22 скорострілів, 2 міномети і взято в полон 250 польських недобитків з майором на чолі. Крім того захоплено ворожу польову лічницю з цілим її урядженням і аптекою".

Наведених кілька прикладів про воєнні подвиги гуцулів нам говорять, що вище командування УГА, назвавши Гуцульський Курінь „Пробоєвим", не завело себе, як рівнож і хоробрі гуцули виказали в боях з ворогами свій високий патріотизм і любов до рідної землі.

Заложивши „Гуцульський Відділ" УНСоюзу, гуцули і тут виказали любов і прив'язання до своїх українських установ. Відділ заложено завдяки голові УСОГ Іванові Гаврилюкові, його братам, Михайлові і Петрові, та голові Товариства „Черемош" у Філядельфії Дмитрові Ткачукові. На початок УНСоюз одержав від нового Відділу 40 аплікацій нових членів, а завдяки дбайливому голові Відділу Михайлові Гаврилюкові, вже цього року Союз одержав 15 аплікацій нових членів. Управа Відділу, до якої крім Михайла Гаврилюка ще входять такі славні гуцули як Михайло Бельмега — заступник голови, Атанасій Стефурак — секретар, Петро Гаврилюк і Михайло Мочерняк, члени Контрольної Комісії, постановила до кінця 1976 р. збільшити Відділ до 100 членів. Щасти їй, Боже.

У своїх початках і досі УНСоюз славився лемками. Тепер, після створення Гуцульського Відділу, однаково славитиметься також своїми гуцулами, зокрема гуцулками, бо і є чим славитись. На фото: Марійка Стефурак (зліва) — заступниця секретаря Відділу, та її сестричка Галина.

Уся гуцульська родина в своєму Відділі УНС. На фото вгорі (зліва): предсідник Відділу п. Михайло Гаврилюк і його дружина пані Лінда, внизу (зліва) їх доня Діяна і син Михайло.

Українська релігійно-національна станиця у Гантері

Багато з нас отримали різдвяно-святочні картки, видані церквою св. Івана Хрестителя в Гантері. Ці карточки були звістуном Різдва Христового, викликаючи в наших серцях передсвяточний настрій.

Рівночасно ті мистецькі карточки викликають і інші рефлексії, зв'язані з нашим теперішнім побутом; перед очима стає прекрасна, стилева церква в Гантері, причина і потреба видавання тих святочних карточок, а саме придбання фондів на будову цього гарного храму.

Первісний задум — придбати приміщення для українських літників у Гантері — був дуже скромний, бо фінансові засоби для тієї цілі були дуже скромні. Одначе після роздумувань, нарад та в ході плянувань ініціятори того діла порішили будувати не скромну каплицю, як спочатку пляновано, але будувати гарну, стилеву церкву, не зважаючи, що фінансові засоби для такої будови були більше як скромні. Проте ініціятори того діла вірили в жертвенність українського громадянства на добрі, корисні цілі.

І так за ідейним почином, важкою працею, значними пожертвами малого гурту ініціяторів та дрібними пожертвами широких кіл українських громадян збудовано прекрасну в гуцульсько-бойківському стилі церкву.

На наших рідних землях коло церкви була дзвіниця; тому, нав'язуючи до наших звичаїв, побудовано коло церкви в Гантері дзвіницю, також в українському гуцульському стилі.

Після здвигнення церкви і дзвіниці на чергу прийшов плян побудови приміщення для культурного життя української гантерської громади; тому й збудовано „ґражду" в гуцульському стилі, де приміщений Український Культурний Осередок. — Церкву збудовано для голошення Правди Божої.

— Ґражду — де приміщено Український Культурний Осередок — збудовано для ширення правди про Україну.

Такий підхід до справи є продовженням світлої традиції Української Церкви на Рідних Землях: служіння Богові і Рідному Народові.

Збудований комплекс 3-ох будівель в Гантері представляє сьогодні вартість пів мільйона долярів. Збудовано його, як вище сказано, завдяки значним пожертвам малого гурту ініціяторів та дрібними пожертвами широких кіл українських громадян.

Для внутрішнього викінчення та обладнання ґражди, та для сплачення довгу потрібні ще певні фонди.

Уважаємо, що в тій кінцевій фазі ми повинні збільшити наші пожертви на ту корисну ціль і то не лише ті, що дістали чи дістануть святочні картки, але й ті громадяни, які належно оцінюють вагу ширення правди про Україну, яку саме тепер, у пору тяжкого лихоліття на Рідних Землях, так дуже потрібно усвідомити чужинцям.

Наша церква і осередок в Гантері вповні заслуговують на моральну і матеріяльну підмогу, бо вони сповняють цю роботу для української справи. Як сказано в супровідному різдвяним карточкам листі — кожного року тисячі туристів відвідують церкву. Вони захоплюються не тільки своєрідним стилем будови і мистецькими обладнаннями внутрі церкви та ґраджі, але висловлюють признання за плекання духа української культури і традиції в цій нашій пропам'ятній релігійно-національній станиці.

Відомості про українську церкву в Гантері тепер поміщено в офіційних туристичних виданнях; світлини з неї, її моделі показуться на численних виставах з нагоди святкувань 200-річчя незалежности Америки, як доказ етнічного вкладу українців у культуру ЗСА.

Щоб відповісти на численні запити про Україну, видано багатоілюстрований довідник, в якому подано дані пр Україну, її нарід, культурні надбання тощо.

Так ідея призначення цієї церкви, що просвічувала ініціяторам її побудови, стається тепер дійсністю. Те наглядно бачать всі, хто був у Гантері. Хто ще не бачив цього нашого українського осередку повинен найближчого літа приїхати туди, та наочно переконатися, що варто нам складати пожертви на справді важливе діло.

Лев Яричевський

Новорічна гуцульська забава-маланка у Філядельфії

Заходами Т-ва „Черемош" у Філядельфії вже ведь років відбувається традиційна гуцульська новорічна забава-Маланка, під час якої стрічається не лише уродженців славної Гуцульщини, але також гостей всіх соборних земель України. Це тому, що та новорічна забава є відмінною від загальних забав, тут є багата програма, яка пригадує всім рідні землі, різдвяні і новорічні звичаї й обичаї, пригадує молоді юні літа.

Забава відбулася в суботу 24-го січня в залі св. Йосафата на Френкфорді при звуках оркестри „Дніпро" п. Строцького з Пассейку. Забаву відкрив голова Т-ва „Черемош" Дмитро Ткачук, який привітав гостей, згадав про традиції Гуцульщини, побажав всім гарно забавитися, а відтак представив гостям аранжера забави мгр Василя Панчака, який негайно приступив до переведення мистецької програми. Програму розпочато традиційною грою на трембіті сеньйора гуцула, Уродженця славного Жаб'я, Дмитра Сораханюка, він є і мистецьким керівником танцювальної групи „Черемош", а його дружина Євдокія є мисткинею виробництва — ткання традиційної гуцульської ноші. За трембітою на сцену ввійшли колядники, одягнені в гуцульські народні строї, в руках з невідступними топірцями. „Березою" — провідником колядників, був гуцул Іван Гаврилюк, який за старим звичаєм заспівузав-віншував всіх благ для „ґазди і ґаздині. Старі колядки та їхні „приспіви" вигиснули сльози на очах у багатьох присутніх, бож пригадали їм молоді літа і дорогу далеку Батьківщину. По виступі колядників відбулася інсценізація „Смерічка", приготована Д. Сороханюком. Тут молодий леґінь, шукаючи різдвяної ялинки, не міг зрубати „смерічку", бо його любов до краси і природи гір на це не дозволяли. Інсценізацію виконали студентка Марійка Стефурак, як „смерічка" і її брат студент Степан Стефурак, як „леґінь".

Найбільшою атракцією гуцульських забав завжди був виступ „троїстих музик": братів Михайла, Івана і Петра Гаврилюків. Так було і цього року, коли три брати грою на цимбалах, скрипці і бубні, а Микола Павлюк на сопілці показали неповторність гуцульської народної музики. Під звуки цих „троїстих музик" танцювальна група „Черемош" у барвистих гуцульських строях відтанцювала дівочир танець, аркан, голубку, півторак і гуцулку. Сольо „Вільний гуцул" виконав молодий танцюрист Юрій Голіней. Всіх виконавців мистецької програми присутні гості, яких було понад 500 осіб, нагородили рясними оплесками, яким, здавалося, не було кінця.

О годині 12 ночі новорічні побажання гостям склали Андрій Шекерик-Доників від Т-ва „Черемош", Іван Гаврилюк — голова Українського Світового Об'єднання Гуцулів у вільному світі і голова новоствореного Гуцульського Відділу УНСоюзу імени сотника Гриця Голинського — Михайло Гаврилюк.

Зобава, яка протягнулася до 2 години ранку, була вдала під кожним оглядом, а добірний буфет з різними перекусками; включно з кулешою і бриндзею, був справді гуцульський.

с. г.

Зальні збори 64-го Відділу СУА в Ню Йорку

Загальні Збори 64-го Відділу СУА в Ню Йорку відбулися 21-го грудня, 1975 р. Голова Оксана Щур відкрила збори молитвою та попросила присутніх вшанувати пам'ять покійної почесної голови СУА св.п. Олени Лотоцької повстанням з місць і хвилиною мовчанки. Опісля передала ведення зборів М. Даниш і секретарці С. Питляр.

По відчитанні протоколу, виготовленого дбайливо Д. Костів, перейдено до звітування Управи і Контрольної комісії.

Голова О. Щур у своєму звіті накреслила загальний образ праці у Відділі та, подаючи характеристику членства, сказала, що до першої категорії належать членки, які активно включаються у працю, приймаючи пости в Управі і виконують точно свої фінансові зобов'язання. Друга, пасивна група, яка відмовляється від кожної праці, ще до цього постійно залягає з обов'язковими вплатами. Наші членки займають теж пости в Головній Управі. Кінчаючи свій звіт, голова подякувала усім референтам за солідну і щиру співпрацю.

Після звітів секретарок М. Вовкодав і М. Ржепецької, які подали кількість приходячих письм і написаних протоколів, фінансова секретарка Е. Шуган з'ясувала у своєму вичерпному звіті видатки Відділу і джерела наших прибутків як базари, імпрези і членські вклади.

Організаційна референтка М. Конашевич вдержувала контакт з усіма членками, та продавала цеглини на Музей СУА, а К. Скоробогата займалася висилкою повідомлень до членок про імпрези Відділу.

Культурно-освітня референтка Х. Навроцька мала до виконання велику програму. В лютому відбулася „Просфора" з рефератом Л. Волинець про український вертеп та з читанням вірша Х. Навроцькою: „Крізь життя босоніж" М. Кардиналович. У тому ж місяці повторено в Літ-Мистецькому Клюбі панель: „Українська Дивізія Галичина" автора Вольфа Д. Гайке з участю: О. Щур, М. Барагури та в заступстві А. Алиськевич, Х. Навроцької. В березні вшановано пам'ять Тараса Шевченка ширшими сходинами, на яких Х. Навроцька відчитала доповідь: „Світова велич Шевченка", а М. Савицька виголосила поему Івана Драча: „Похорон Шевченка". У квітні відбулася спільно з 82-им Від. посмертна виставка Ярослави Музики, а в травні під час Свяченого відсвятковано 20-ліття Відділу. Після короткого привіту голови О. Щур промовляла І. Рожанковська, яка в імені Головної Управи надала почесну грамоту нашому Відділові за невтомну працю для СУА. Про 20-літню діяльність розказала обширно Х. Навроцька, а ред. Володимир Барагура схарактеризував працю Відділу очима приватного громадянина. Місяці вересень і жовтень пройшли під знаком приготування Округи до святкувань 50-ліття СУА. В листопаді влаштовано 19-ту Виставку жіночої творчости під проводом М. Ржепецької. На відкритті виставки доповідала У. Любович про Марію Башкірцеву, а Ірена Федицин виголосила доповідь „Обновлення традиції в мистецтві" на закриття виставки. На авторському вечорі Оксани Рудакевич, який відбувся 5-го грудня 75 р. в Літ-Мистецькому Клюбі, Х. Навроцька сказала слово про авторку та прочитала її вірш: „Пані в чорному". Два тижні пізніше повторено там же вечір на пошану митрополита Андрея Шептицького, в якому прийняли участь: М. Савчак, Х. Навроцька та О. Щур.

Виховні референтки Д. Костів і Б. Ковалів влаштували в жовтні дев'яту з черги Виставку дитячої творчости в Літ-Мистецькому Клюбі. За ініціятивою виховної референтури проходить в нашому Відділі курс вишивання і крою, який провадить Ірена Кметик, знавець української вишивки.

Референтки суспільної опіки В. Івануса і О. Лень перевели збірку під церквою, висилали пачки потребуючим та писали святочні бажання до старших самітніх жінок.

Імпрезові референти І. Комар і С. Салдан зорганізували вдалі великодній і різдвяний базари, чим значно посилили фінанси Відділу.

Пресові референтки М. Барагура і М. Даниш інформували своєчасно в пресі про діяльність Відділу.

Заходами мистецької референтки М. Савчак відновлено строї, які вимагали направи і відсвіження. Разом з Л. Артимишин вона перевела, з великим моральним і матеріяльним успіхом, три покази історичної наші України, а саме: в Гартфорді з нагоди 50-ліття СУА, в Луїсвіллі під час святкувань „Дня Української Спадщини" та в Пассейку на святі 200-ліття Америки. М. Савчак взяла на себе важке завдання видати різдвяні картки, які зображують вертеп XVII століття і разом з головою О. Щур вложила багато праці, щоб зреалізувати цей задум.

Господарські референтки Л. Раковська і М. Капревич приготовляли перекуски, а деколи справжні гостини. На особливу увагу заслуговує елегантне прийняття, приладжене на з'їзд Головної Управи і голов Округ 25 жовтня 1975 р.

Делеґатка до Об'єднаного Комітету Стефа Салдан брала участь у всіх сходинах Комітету, щоб опісля інформувати Управу нашого Відділу про їхні пляни і ухвали.

По звітах референток та дискусії над ними забрала слово голова Контрольної комісії О. Рак, висловлюючи признання уступаючій Управі, та подала внесок на уділення абсолюторії. Внесок одноголосно прийнято.

До нової Управи увійшли: Оксана Щур — голова, Ірена Волосенко — заступниця голови, Марія Ржепецька-протоколярна секретарка, Мирослава Вовкодав — кореспонденційна секретарка, Поля Книш — касирка, Марія Карпевич — фінансова секретарка, Марія Конашевич і Люба Раковська — організаційні референтки, Люба Артимишин - культурно-освітня реф., Володимира Івануса — реф. суспільної опіки, Ірена Комар — імпрезова реф., Марія Даниш — пресова реф., Марія Савчак — мистецька реф., Марія Береза і Осипа Лень — господарські реф., Стефа Салдан — делеґатка до Об'єднаного Комітету.

Контрольна комісія: Евстахія Шуган — голова, Христина Навроцька і Кіра Скоробогата — членки, Дарія Костів і Софія Салдан — заступниці.

Голова О. Щур перебрала провід Загальних Зборів, та пригадала, що Збори мають затвердити почесне головство Іванні Рожанковській, що й одноголосно зроблено. П. Рожанковська подякувала за небуденне вирізнення і при цій нагоді попросила про слово. Вона з жалем ствердила, що серед нашого громадянства завважується нездоровий об'яв, яким є девалюація слова. Ми ухвалюємо бомбастичні резолюції, а опісля не переводимо їх в життя. Це саме діється в нашій організації. На останній Конвенції рішено подвоїти членство СУА, а вийшовши зі залі, всі про це вже забули. Не краще виглядає ситуація з домом і музеєм СУА. Ми урочисто обіцяли докласти всіх зусиль, щоб розбудова дому СУА набрала конкретних форм, а тимчасом замість корисної праці часто стрічаємося з нищівною критикою, критикою без альтернативи, яка не дає нічого нового, кращого, лише спиняє працю над розбудовою музею СУА. Рожанковська закликає присутніх вірити і трудитися для своєї ідеї та плече об плече ступати вперед до зреалізування наміченої цілі.

Зідтак обрано делеґаток на Окружний З'їзд і представницю до Комітету будови церкви св. Юра в Ню Йорку. На тому Збори закінчено.

Марія Даниш

ТАНЦЮВАЛЬНА ГУЦУЛЬСЬКА ГРУПА „ЧЕРЕМОШ" І „ТРОЇСТІ МУЗИКАНТИ" У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ — ЧЛЕНИ ГУЦУЛЬСЬКОГО ВІДДІЛУ УНСОЮЗУ

Танцювальна гуцульська група „Черемош" при Товаристві „Черемош" у Філядельфії, а також „Троїсті Музиканти", більша частина яких є членами нового Гуцульського 162-го Відділу УНС імени сотника Гриця Голинського при Українському Світовому Об'єднанню Гуцулів. Музиканти (сидять справа): Атаназій Стефурак — секретар Відділу, Іван Гаврилюк — (грає на традиційних цимбалах) голова УСОГуцулів і організатор нового Відділу, Михайло Гаврилюк — голова Відділу, Микола Павлюк — член грає на традиційній сопілці. Між танцюристами зліва з піднесеною рукою стоїть мистецький керівник і „душа" танцювальної групи „гуцул з Жаб'є" Дмитро Сороханюк. Біля нього на руках піднесена заступниця секретаря — студентка Марійка Стефурак. По правому боці третій з ряду стоїть секретар 339 Відділу УНС Михайло Луців. Посередині в танцювальні позі Юрій Голіней. На фотографії немає Петра Гаврилюка, члена „Троїстих Музикантів — Гаврилюків".

Загальні Збори УККА – Відділу Південно-Східного Мічиґену

(ПР) — У неділю, 15-го лютого ц.р. відбулися Загальні Збори УККА — Відділу Південно - Східного Мічиґену при участі 48 представників членських організацій і платників національного датку.

Загальні збори відкрив інж. Адріян Черняк, діючий заступник голови і зразу попросив приявних підписати привітання і побажання скорого повороту до повного здоров'я д-рові Антонові Шутці, що в наслідок важкої хвороби відійшов нагло від праці не тільки в самому Відділі УККА, але й у громаді. Його відсутність усі відчувають дуже болюче. Приявні підписали листа з привітанням, щиро жаліючи, що динамічний і невтомний голова так несподівано вийшов з нашого гурту й щиро бажали йому скорого повороту до повного здоров'я.

Президія зборів, до якої входили мгр Василь Щербій, д-р Володимир Богонович і Пилип Сотник, як секретар, вміло повела наради.

Інж. Северин Злочовський, звітуючи за секретаря Оксану Сливку, яка мусіла відійти від праці через особисті труднощі, подав цифри про кількість засідань, прихідних і вихідних листів, експедицію бюлетеню для платників національного датку та про організацію роботи Відділу, головно після занедужання д-ра А. Шутки.

Референт національного датку, Адріян Черняк, поінформував, що збиранням вплат до Народного Фонду займалася Комісія, членами якої були або члени Управи, або люди, що завжди близько стояли роботи, що її плянував і переводив наш Відділ. В загальному зібрано і відправлено до Централі 5020.00 долярів за 1975 рік, найвищу досі суму на Народний Фонд з нашого міста.

Напевно деякі громадяни, як і щороку, свій даток вислали безпосередньо до Централі й сума цих вплат підвищить наш загальний вислід. Референт подякував збірщикам за співпрацю та громадянам - платникам за підтримку нашої Централі щорічними датками до Народного Фонду.

Фінансовий референт, Степан Юрків, подав загальні зведення грошових операцій, що переходили через касу Відділу. В приходах було 11,000.00, а в розходах 9,900.00, залишилося сальдо 1,100.00 дол. в більшості гроші нашого радіомовлення, що вже четвертий місяць працює з нашого рамени.

Культурно - освітній референт, Микола Кавка, звітуючи за свій реферат ствердив, що практично Відділ не аранжував власних імпрез чи акцій, але все, що діялося на нашому терені, ніколи не відбувалося без нашої допомоги. Референт подав цілу низку імпрез, як концерт хору з Утрехту, вшанування ген. Чупринки, відзначення роковин Степана Бандери, Біласа і Данилишина та ін., де члени культурно-освітнього реферату брали активну участь і завдяки цьому ці імпрези мали поважний успіх. Крім цього члени Управи беруть участь у загально - громадських акціях, що відбуваються на терені нашого міста, як 200-ліття ЗСА і 100-ліття українського поселення.

Референт зовнішньої ді, Богдан Федорак, широко змальовав роботу цього реферату, подаючи цифри, називаючи окремі акції, подаючи подрібні дані. Про діяльність цього реферату сконденсовано написано в бюлетені Відділу за місяць лютий і з цього бюлетеню цитуємо відповідне місце:

„Неперевершеними успіхами увінчалися акції впарі з іншими поневоленими народами на терені Комітету Тижня Поневолених Націй і Ради Національностей стейту Мічиґен. Згадати належить участь у програмах відзначування Тижня Поневолених Націй та виступи на телевізійних програмах, з яких особливого значення набирає Різдвяна програма, що продовжується вже від кількох років. До подій історичного значення треба зарахувати симпозіюм на Детройтському університеті, що пройшов із непромінаючим успіхом та викликав прихильні відгуки серед університетських кіл Америки й Канади.

Про радіопрограму „Українська Година", що її започаткував наш Відділ 27-го листопада м.р., звітував її керівник інж. Юрій Юрків. Звітодавець твердив, що переборено вже перші труднощі й радіомовлення має всі вигляди на дальше існування й розбудову. До складу співробітників „Української Години" входять мгр Тетяна Карпенко — мистецький керівник, Борис Карпенко — технічні справи і Петро Рогатинський — вісті з українського життя. Сам звітодавець є загальним керівником і диктором. Крім цього ще є радіо - комітет, якого членами є: Богдан Федорак, Микола Климишин, Микола Кавка, Степан Юрків і Мартин Новаківський.

Референт інформації, Петро Рогатинський, звітував, що єдиним лучником Управи Відділу з громадою є бюлетень Відділу, що в минулому році появлявся, хоч неперіодично, то все таки досі часто, щоб поінформувати громаду про важливі справи. В діловому році появилося 4 випуски бюлетеню. Експедицію виконував секретаріят.

Восени минулого року редагування бюлетеню перебрав інж. Володимир Тустанівський і виконує цю додаткову функцію дуже добре. З кінця листопада м.р. діє „Українська Година" — лучник Управи нашого Відділу із широкою українською громадою.

Урядуючий голова, Адріян Черняк, мав заключне слово з схарактеризуванні роботи уступаючої Управи. Знову беремо цитату з останнього бюлетеню:

„Управа Відділу тісно співпрацювала із своїми членськими організаціями та завжди брала активну участь у переведенні загально - громадських імпрез. Вона активно включилася у відзначування 200-ліття Америки, що заразом буде відзначенням 100 років поселення українців у ЗСА.

„Зв'язок з громадою вдержувано видаванням інформативного бюлетеню, а про активність Відділу інформовано на сторінках української преси. В останньому часі започатковано радіомовлення УККА, яке живим словом активізує щораз ширші кола українського громадянства.

„Успішною була збірка національного датку, не зважаючи на загальний економічний застій. Зібрана рекордова сума грошей є найкращим доказом довір'я нашої громади до Управи Відділу та його діяльности.

„Своєю активністю, близьком переведеної праці та явом довір'я широких кіл українського громадянства, Відділ УККА Південно - Східного Мічиґену здобув собі належне місце серед передових Відділів в системі УККА".

Голова Контрольної Комісії, Антін Кобилянський, у своєму звіті ствердив, що всі референти вели своє діловодство згідно з приписами статуту і зразково.

Звітування було таке обширне і ясне, що без довгої дискусії уділено уступаючій Управі абсолюторію через акламацію.

Голова Номінаційної комісії, Микола Кавка, запропонував листу кандидатів до нової Управи в такому складі: д-р Антін Шутка — почесний голова, інж. Богдан Федорак — голова, Петро Рогатинський — заст. голови і референт інформації, мгр Володимир Рижий — заст. голови і референт національного датку, інж. Адріян Черняк — заст. голови і організаційний референт, Мартин Новаківський — секретар і референт Радіоклюбу, інж. Северин Злочовський — рекордовий секретар, Микола Кавка — культурно-освітній референт, Степан Юрків — фінансовий референт, інж. Юрій Юрків — радіомовлення, д-р Юрій Тарнавський — правний дорадник. Члени Управи: Роман Качмар, Роман Куропась, Володимир Ворик, Борис Карпенко, Євген Репетило, Дмитро Сулима, Теодор Тимочко, Теодор Токарчук, Пилип Сотник, інж. Остап Захарків, Ярослав Кривий та Іван Бутрій. Контрольна комісія: Антін Кобилянський, д-р Микола Климишин і Микола Воскрес. Товариський суд: мгр Василь Щербій, інж. Володимир Тустанівський, д-р Володимир Богонович.

На зв'язкових до окремих громад запропоновано: Енн Арбор — Михайло Цяра, Аллен Парк — Мирослав Дуткевич, Карлтон — д-р Богдан Крук, Гемтремк — Роман Куропась, Гейзел Парк — мгр Володимир Бреків, Овк Парк — інж. Остап Захарків, Орчард Лейк — Іван Ровенчук, Сейнт Клер Шор — мгр Тарас Карпенко, Стерлінг Гейтс — Василь Бабій, Воррен — Володимир Ворик, Детройт — Пилип Сотник і Вайндот — мгр Михайло Калинич.

Предсідник запитав приявних кандидатів, чи вибір приймуть, а голову Номінаційної комісії, чи запропоновані неприявні на зборах кандидати дали свою згоду.

Одержавши позитивну відповідь, подав під голосування кандидата на почесного голову, д-ра Антона Шутку. Замість голосування приявні прийняли цю пропозицію довготривалими оплесками. В дальшому вибрано голову й решту Управи одноголосно.

Новообраний голова з'ясував плян праці на новий діловий рік. Він пропонував звести всю роботу до таких головних точок: оборона української людини в пов'язанні з людськими й політичними правами, опіка над рідним шкільництвом і молоддю і створення одного українського культурного центру. При тому треба продовжувати започатковану співпрацю з іншими етнічними групами, поглиблювати контакт із американським політичним світом.

У внесеннях і запитах виринула справа референта Радіоклюбу й цей обов'язок перебрав на себе секретар Управи, Мартин Новаківський. Також було побажання, щоб Управа докладала всіх зусиль, щоб довести до створення одної громадської репрезентації на терені нашого великого міста.

За неціпих дві години Загальні збори вичерпали свою велику програму, звітували перед громадою за минулий рік та робили проєкти на новий діловий рік, що перед нами.

В Ню Йорку засновано Відділ Товариства „Бойківщина"

Ще тому кілька років сл. п. Теофан Волосянський, тодішній муж довір'я Т-ва „Бойківщина", почав заходи, щоб заснувати Від. в Ню Йорку, проте ненадійна його смерть перекреслила ті заміри. Пізніше муж довір'я Андроник Копистянський і Михайло Гайдич не мали успіхів із створенням Відділу. Щойно минулого року, після успішного „Бойківського Вечора" в Ню Йорку влаштованого Відділом Союзу Українок під головуванням Левії Гой при співучасті Головної Управи Т-ва з Філядельфії, заінтересування власним Відділом між нюйоркськими бойками зросло. За ініціятивою Ірени Кметик 7-го березня скликано в Ню Йорку Основуючі Загальні Збори Товариства „Бойківщина". (Зборами проводила Президія з предсідником Романом Тимчуком та секретарем Миколою Турецьким). По переведенні успішних нарад основано Відділ Товариства на Ню Йорк та вибрано Управу; голова: Микола Турецький, секретар Мрія Несторчук, касир Роман Тимчук, орг. реф. Петро Згоба, мистецько - імпрезовий реф. Ірина Кметик.

На Зборах рішено, що вибрана Управа має право кооптувати нових членів.

Збори рішили річну вкладку до Товариства та внести ряд інших важливих постанов для розгорнення праці.

Н. Н.

Вечір молодих талантів у ЛМКлюбі в Ню Йорку

У п'ятницю, 5-го лютого ц. р. в ЛМ Клюбі відбувся „Вечір Молодих Талантів" у котрому взяли участь: Тая Саламаха, фортепіяно, студентка УМІ, кляси проф. Дарії Каранович, Ірина Зоренко, сольоспів, з вокальної студії проф. Клавдії та Євгена Крахно, і Марта Зелик та Людмила Канюга, Студія Мистецького Слова Лідії Крушельницької, — читання власних творів. Вечір відкрив голова ЛМК, інж. І. Жуковський, і попросив присутніх вшанувати мовчанкою пам'ять колишнього члена Управи, сл. п. М. Понеділка.

В першій частині вечора Тая Саламаха відограла „Прелюд" Баха і „Поему Карпат" Фоменка, а в другій — „Ноктюрн" Шопена і „Токату" Хачатуріяна. Гра молодої піяністки дуже сподобалась публіці. Помітно було, що Тая добре простудіювала кожний виконуваний нею твір і вдумливо, з музичним зрозумінням, інтерпретувала його. З черги Марта Зелик відчитала дотепного „листа до товаришки" свого авторства, про труднощі науки керування автом, і настроєвий нарис про колядку пластової молоді в старої самітньої бабусі, дуже зворушливий своїм змістом. Нарис був прочитаний доброю вимовою, правильними наголосами і в гарній формі виконанні. Людмила Канюга прочитала дві новельки: „Черешні" і „Про самітнього старшого парубка", написані гарною літературною мовою, зокрема друга річ була дуже оригінальна своїм сюжетом і цікава змістом, підкреслюючи факт, що талант молодої письменниці зростає. За зразки творчости обох талановитих адептюк красного письменства присутні нагородили їх оплесками.

Молода співачка, Ірина Зоренко, кольоратурне сопрано, проспівала при фортепіяновому супроводі проф. Є. Крахно народну пісню „Ой, не світи місяченьку", арію Джульєтти з опери „Капулетті і Монтеккі" Белліні, арію „О, мій коханий" Пуччіні, Тості - „Уста" і Січинського „У гаю, гаю". Ірина Зоренко володіє доволі сильним голосом, з оригінальним забарвленням. Зчасом, при наполегливій праці, під вмілою рукою її учителів, її голос набере м'ягкого тону і чіткішого кольориту. Вона ще молода співачка і перед нею світ стоїть отвором. Вечір закрив голова ЛМКлюбу щирою подякою молодим виконавцям, яких, від імени Управи Клюбу, обдарував квітами.

Б. Б.

Думки над підготовою відходу на емеритуру

Якщо ви дожили до 50 років, або старші, Ви є одним з цих, що належать до 53 мільйонової групи американців, що творять 27 відс. населення ЗСА, або 27 відсотків українців, що живуть в Америці та почали, або повинні почати думати про підготову відходу з праці на емеритуру. Для деяких людей емеритура означає тільки більше вільного часу на відпочинок, в тім самім життьовім оточенні, в тій самій хаті та в тому самому життьовому ході, а для багатьох інших означає закупівлю нової хати і їх першим головним питанням є, де таку хату купити, щоби в ній могти вигідно доживати своє життя; статистика каже, що найбільше людей живуть у своїх власних одноодинних хатах, але емеритів хочуть і надалі жити в них. Емеритура є важливим життьовим кроком, а перебиратись у нове місце в нову хату є ще більшим кроком життя, тому ми повинні підготовлятися до нашої емеритури в якнайкоршому віці. Запитаймо себе, що це є емеритура? Дехто з нас скаже, що емеритура — це час, коли людина перестає працювати. Більшість вважає, що це час, коли вони перестають працювати на цій роботі, яку виконували через ціле своє життя, а можуть робити те, що вони завжди хотіли робити, а не мали на те часу. Тому ми повинні шукати за місцем, де ми могли б бути щасливими, активними та робити те, що ми любимо й хочемо робити.

Найголовнішими чинниками для здоров'я людини є чисте та тепле повітря, тепла зима та сприятливе літо, де панує тишина, оточує вас природа, замість гуку машин та їхній дим. Напевно велика більшість емеритів залишиться у великих містах, хоча там шкідливі чинники, що не сприяють здоров'ю людини, проте вони мабуть привикли до старого місця, тут живуть наші діти, наші внуки та наші знайомі, з якими ми ближче зжилися, і те наше окруження є частиною нашого життя, зокрема для цих, що ніколи не залишали на довший час свого оточення. Певно, що людина боїться всього того, про що не знає; нікому невідомо, що стається у нашому похилому житті, літа минають та їх нам не завернути. Змінюються наші життьові потреби і те, що ми заощадили працею у наших молодих літах, сьогодні для багатьох нас є вистачаюче, а завтра не з малої вини може бути замало, тому треба пляново і відповідно підготовлятись до непередбачених хвилин нашого життя. І якщо ми вирішили залишити стару хату, старе місце та шукаємо за новим, наперед поспитаймо себе, які у нас життьові вимоги чи який стан здоров'я. Другий, неменше важливий чинник — це наші матеріяльні засоби чи можливості. У кожної людини інші життьові вимоги і потреби.

Живучи в Америці чи Канаді, маємо до вибору різного роду клімат, що можемо використати для нашого здоров'я чи наших економічних життьових конечностей чи вигод, наприклад, на Флориді, де майже цілий рік тепло, люди там не відчувають болів ревматизму, а з часом цілком забудуть за них. Прожиток на Флориді є багато дешевший, ніж по великих містах Америки чи Канади. Одноодинну хату можна купити за половину ціни менше ніж в Ню Йорку, Чікаґо чи Торонті. Те саме відноситься і до спільних домів, податки від хати можливі, власник, що мешкає у своїй хаті дістає 5,000 дол. опусту від оцінки вартости хати, а по успішних 65 року життя других 5,000 дол., — це знижує податок від хати, на яких 40 відс. до 60 відсотків. Овочі і ярина ростуть цілий рік та легко їх плекати на своїм господарстві, що дає емеритові здорову і конечну працю та здорову і дешеву поживу, а тим самим емерит може краще жити навіть і меншою пенсією.

Ще один з головних чинників для емерита є оточення своїх людей, хоча багато з нас жило чи живе в чужомовних кітлі, чи це у великих містах, чи у менших, мимо того, що нас там було чи є багато, у великій більшості нашими сусідами були і є не-українці, але це не робило для нас великої різниці, бо ми були молоді, і працюючи щодня на хліб насущний, не мали часу чи потреби журитися сусідами. Якщо ми говоримо про емеритуру, то маємо на думці старших віком людей; кажуть, що молодий може померти, а старий мусить. Не раз приходить і таке, що одне з подружжя умре, то для того, хто залишиться при житті, потрібно своїх людей, своєї мови, розради і допомоги.

Тому треба нам призадуматися, чи ми вже поробили заходи в напрямі створення спільних осель на землі Вашінґтона. Деякі вже існують довші роки, наприклад, коло Союзівки, чи оселі Ольжича та інші. Недавно українська фірма заснувала таку оселю „Село" в околиці Орляндо, на Флориді, і, закінчуючи конечні роботи, проголосила в „Свободі" та інших українських часописах. Вже гарне число наших людей закупили площі, а деякі почали будову хати, а також є площі готові на будову спільних домів.

На мою думку, найвищий час нам подумати і приступити до зорганізованої підготови в тій порі, ще заки прийде час піти на емеритуру.

Степан Ковальчук

Зустріч громади в Маямі з проф. д-ром В. Кубійовичем

Дня 14 го грудня м. р. в залі Українсько - Американського Клюбу відбулася зустріч маямської громади з проф. д-ром В. Кубійовичем і його найближчим співробітником д-ром А. Фіголем. Щоб закінчити видання епохальної книги Енциклопедії Українознавства, вдруге прийшлося проф. Кубійовичеві та д-ві Фіголеві виїхати з Сарселю, вперше проф. Кубійович був у Маямі в 1970 р., щоб просити українців Канади і Америки про грошеву допомогу на закінчення Е. У.

Щоб зустріти гостей в Маямі обрано Громадський комітет, до якого увійшли В. Хом'як, голова місцевого УККА, М. Ракуш, фінансовий секретар Українсько-Американського Клюбу, Вероніка Цегельська, Ірина Ракуш, Е. Остап'юк Соня Кучкуда, С. Серна. Головою Комітету обрано Б. Остап'юка. Комітет розіслав запрошення до громадян, які проживають поза Маямі, перевів збірку пожертв на ЕУ та приготовив прийняття-вечерю.

В день зустрічі до спільної вечері засіло 50 громадян, разом з дир. Евгеном Борисом і сотником Богданом Бігусом, які товаришили Гостям під час подорожі далекими дорогами Канади і Америки. За президіяльним столом зайняли місце проф. В. Кубійович, д-р А. Фіголь, Тарас Максимович, голова Клюбу, Богдан Остап'юк, Микола Ракуш, В. Хом'як, Євдокія Сташків, відома меценатка на наукові та добродійні цілі. Голова Комітету, відкриваючи святкову зустріч, привітав проф. д-ра В. Кубійовича, як одного з найвидатніших наших науковців старшого покоління, довголітнього і теперішнього голову НТШ, основоположника і творця ЕУ, та його найближчого співробітника і фінансового дорадника д-ра А. Фіголя. Проф. Кубійовича добре пригадує собі голова Комітету ще з часів своїх студій в Кракові в 1920-их рр. (48 років тому) на Ягайлонському університеті. В той час проф. Кубійович був доцентом на філософічному факультеті, Відділ географії. Окрім проф. Кубійовича в Університеті викладали проф. Б. Лепкий — історія української літератури, професор І. Зілінський (найкращий знавець україн. лінгвіст) мовознавство, проф. Степан Томашівський — історія, проф. Василь Панейко — право, проф. Фещенко-Чопівський, світової слави металюрг, викладав в Академії Гірничій. Студентська Громада при Ягайлонському університеті, яка мала кільканалдцять секцій, нараховувала коло 800 членів! Від Українсько-Американського Клюбу привітав гостей його голова Т. Максимович і М. Ракуш, а від Відділу УККА В. Хом'як. Вкінці проф. Кубійовича привітав д-р Юрій Тершаковець, професор Маямського університету, як давній знайомий.

Проф. В.Кубійович розповів про свою працю над ЕУ та про пляни на майбутнє. Ще на рідних землях, де були скупчені наші науковці і всі джерельні матеріяли були під руками, видав проф. Кубійович в 1930-тих рр. Українську Загальну Енциклопедію, підручник географії України, географічний Атлас України і суміжних земель та інші наукові праці. Але у зовсім інших умовинах прийшлося працювати на еміґрації. Найбільше часу забирала кореспонденція із сотнями наших науковців, розсіяних по цілому світі. Наші брати науковці на рідних землях в умовах найжорстокішого терору і русифікації не можуть написати правди про Україну. Тому на нас у вільному світі лежить обов'язок це зробити. Після довгих років праці досі ми видали вже сім томів ЕУ, а нині приготовляємо 8-ий, як доповнення до семи попередніх томів. Опріч цього плянуємо видати два томи гаслової англомовної ЕУ (Як відомо) загальну енциклопедію англомовну видано кілька років тому при фінансовій допомозі УНСоюзу. Також заплянoвано видати найновішу географічну карту України в кольорах, колір друку якої винесе 50.000 дол.

Промову проф. Кубійовича сприйняли всі присутні довготривалими оплесками.

Опісля говорив д-р А. Фіголь, з питомою (він же й колишній голова виконного Органу УНРади) собі елоквенцією, з'ясувавши труднощі, особливо фінансові: подорожчення друку і паперу, серед яких сьогодні приходиться працювати. Він з признанням підкреслив жертвенність нашого громадянства, зокрема, згадавши торонтонську пластову молодь, яка досі зібрала на видання ЕУ 50.000 долярів. На жаль, є ще багато наших громадян, добре фінансово забезпечених, які ставляться зовсім байдуже до наших національних потреб, зокрема ж до видання ЕУ. Тому наш обов'язок найти дорогу до цих людей, щоб вкінці й вони прозріли.

Як відомо, 23-го вересня м. р. професорові Кубійовичеві сповнилося 75 років трудолюбного життя, в тому числі дві третіх присвятив він українській науці (понад тисячу стисло наукових праць написав він на різних мовах), а вже найбільше своїй монументальній праці Енциклопедії Українознавства — отій книзі буття, метриці українського народу, з якою рахується вже науковий світ, і яка в майбутньому буде правдивим джерелом знання про поневолену Україну. З тієї нагоди Ірина Ракуш піднесла Ювілятові урочистий торт. Всі присутні повстанням з місць виявили йому вдячність за довголітній труд для українського народу, заспівали многоліття, бажаючи сеньйорові нашої науки кріпкого здоров'я та плодотворних років на майбутнє.

Подякою всім присутнім за щедрі грошові пожертви на ЕУ і всім членам Комітету за переведення успішної збірки, зокрема паням, які допомогли приготовити прийняття-вечерю, закрив голова милу і незабутню зустріч. На закінчення всі відспівали „Не пора, не пора".

З почуттям гордости і задоволення треба підкреслити, що наша невелика маямська громада склала досі небувалу грошову допомогу в сумі 5.340 дол., які вже вислано. Ентузіястом і душею тієї збіркової акції на ЕУ, як і в минулому, є відомий громадський, незвичайно працьовитий діяч Микола Ракуш, який сам зібрав дві третіх всієї суми. Він сам давніше пожертвував 1.000 дол., а тепер ще 500 дол. Він й далі продовжує цю збіркову акцію. За його важливу для добра української науки працю належиться признання і вдячність нашої громади. Новими фундаторами та меценатами ЕУ стали такі наші громадяни: Онуфрій Возьний склав 1.000 дол., Мартинович 1.000 дол. Інші жертводавці склали: по 500 дол. Василь Хом'як, Володимир Трач, Ікалович Петро і Анастазія, по 100 дол. — Ева Сташків, інж. Василь Бора, д-р Юрій і Вероніка Цегельські, Омелян і Юлія Урбанські, Дзюбинський Ераст і Софія, Павло і Софія Серна. Таким чином наша невелика маямська громада на ділі доказала своє зрозуміння та вагу великої справи — допомогти закінчити видання ЕУ. Вона з честю виконала свій громадський обов'язок, ставши прикладом для інших громад, як належить працювати для добра української справи.

Богдан Остап'юк

Річні Загальні Збори Товариства „Українська Учительська Громада" в Чікаґо

У суботу, 20-го грудня м.р. Товариство - Опікун „Української Учительської Громади" відбуло свої Річні Загальні Збори в приміщенні під катедрою св. о. Миколая в Чікаґо.

Після молитви, яку перевів о.д-р Іван Тилявський, присутні вибрали до президії зборів Євгена Дачишина й Дмитра Грушевського, які проводили зборами.

Обширний протокол з минулорічних Загальних Зборів прочитав Юрій Стельмащук.

Дальше звітували члени управи Т-ва: Василь Дзуль — голова, Богданна Сеник — секретар, Петро Пігаюк — касир, Анна Михайлович — суспільна опіка, Іванна Городиська — бібліотека, Люба Маркевич — зовнішні зв'язки (етнічний Відділ, Василь Шуя — про Раду Українського Шкільництва (РУШ). Від Школи Українознавства звітував дир. Микола Губчак, касир школи Микола Чемериський та книговод Василь Дзуль. За Контрольну комісію звітував Юрій Стельмащук — голова, в склад якої входили ще дві особи: Дмитро Грушецький і Катерина Чайковська. В своїм звіті він згадав, що господарку ведено добре.

Відтак приступлено до обговорення звітів, де забирали слово: Люба Шеремета, Анна Михайлович, Петро Пігаюк, Лука Костелина, Дмитро Грушевський, Ірина Дмитерко та Іванна Городиська. Відповідь і пояснення давали: Василь Дзуль, Микола Губчак і Василь Шуя. Після обговорення звітів, голова президії зборів попросив голову Контрольної комісії, щоб поставити внесок на уділення довір'я попередній управі

До нової Управи Т-ва „Українська Учительська Громада" обрано: членів управи: Юрій Стельмащук — голова Т-ва „УУГ", Стефанія Чушакова — член, містоголова, Орися Покорна — член, містоголова та касир Т-ва, Богданна Сеник — член, секретар, Дмитро Грушецький — пресовий і культурно-освітній референт Люба Маркевич — зовнішні зв'язки (етнічні), Анна Михайлович — суспільна опіка, Іванна Городиська — книгозбірня (бібліотека), Анна Білинська — господарський відділ, Ірина Дмитерко — дир. школи св. Йосифа, Леся Кочман - Дяченко — дир. школи св. Володимира. Контрольна комісія: Юлія Назаревич — голова, Катерина Чайковська — і Іван Дяченко — члени. Товариський суд: Євген Дачишин — голова, Юрій Сидорович і Микола Орищук — члени. По виборі й проголошенні нової Управи Т-ва „УУГ" в Чікаґо, голова президії зборів Евген Дачишин привітав новообраного голову Т-ва „УУГ" Юрія Стельмащука і передав йому дальше ведення зборів. Новообраний голова „УУГ" Юрій Стельмащук подякував присутнім за довір'я й вибір, обіцяючи, що старатиметься прикласти всіх старань, щоб це довір'я виправдати. Він заявив, що ціль у нас одна, бо ми діти однієї Матері-України та, що добре знаємо наші серця. „Наша мета — виховати та вдержати наші діти при молодечих товариствах і при українській громаді. Щоб це осягнути, їх треба виховувати та дати знання всього рідного, що їхні батьки привезли з рідного краю. Тепер вони дальше трудяться для них, посилають до шкіл українознавства, декотрі привозять з далеких околиць, щоб тільки їх вдержати при українстві. Цим батькам, що розуміють своє завдання супроти своїх дітей, належиться велика пошана й признання", — закінчив своє слово голова „УУГ".

І так у дружнім оточенні й обговорені ще деяких інших різних дрібних щоденних справ, порядок Річних Загальних Зборів Т-ва „УУГ" вичерпано. Новообраний голова Т-ва „УУГ" ще раз подякував присутнім за вибір і закрив Річні Загальні Збори Т-ва „УУГ".

Юрій Стельмащук

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

КАЗКА І ЇЇ РОЛЯ...

(Закінчення зі стор. 2-ої).

Згадую про це тому, що тепер, на превеликий жаль, серед нашого загалу в ЗСА казки щораз більше замовкають та тим самим перестають діти. Тепер казок немає кому розповідати, бо старшим людям кожну вільну хвилину забирає телевізія. Ця телевізія також учить дітей різних непотрібних речей, а й не рідко недобрих вчинків, що їх опісля ці діти стараються реалізувати на вулиці, чи в різних закутках.

Ще недавно у нас велику і важливу ролю в тій ділянці виконувала дитяча література, а тепер з кожним роком вона щораз більше занепадає, бо щораз менше є авторів такої літератури. Дитячу книжку трудно видаги, бо видавцям вона не оплачується, з огляду на брак читачів — покупців. На перешкоді стоїть телевізія й батьків неувага до тієї важливої справи.

Єдиний у вільному світі український дитячий журнал „Веселка", яка крім деяких історичних, краєзнавчих та літературознавчих матеріялів, представлених у легкій і зрозумілій для дітей формі, містить теж багато казок в поетичній та прозовій формі. Ця „Веселка" тепер теж занепадає. Причина в тому, що має щораз то менше передплатників і читачів і це приносить велику шкоду у вихованні нашого молодого покоління. Про ту справу повинні солідно подумати всі наші батьки, що мають дітей в віці народної школи, тобто до 13-14 року життя. Було б не зле, коли б про виховні справи подумали більш серйозно наші провідні чинники.

Пригадуємо ще раз, що від належно і солідно сповнювання виховних обов'язків залежитиме наша майбутність, чи ми залишимось українцями, чи легко дамоdя перетопитись у чужому „казані". Ми тішимось, що деякі наші студенти й доростаюча молодь виявляють поважну активність у нашому житті, але не звертаємо уваги на ту куди більшу частину, яка тихо без шуму затрачує рідну мову та зв'язок зі своєю спільнотою і своїм народом.

ЧЕРВОНА ЗАГРАВА...

(Закінчення зі стор. 2-ої).

канську країну. Чую їх занепокоєння перед ще більшою і дальшою інвазією й неоколоніяльною окупацією всього Чорного континенту Москвою. І це не є уява. Як пише „Peking Review", пресове повідомлення Червоного Китаю, — московський „цар" вже перекидає свої сили імперіялістичної стратегії до слідуючої з черги африканської країни, Мозамбіку, яку Москва вже завчасу приготовляє на пляцдарм експансії в південну Африку, тобто Родезію. Таким чином московська комуністична імперія зі своїм новітнім комуністичним „царем" наставила сіті над усіма державами Африки, і, якщо самі африканські народи і держави не зареагують рішуче проти цієї зростаючої імперіялістичної, колоніяльної захланности Москви, то попадуть вони в ще гіршу колоніяльну залежність, як це було раніше.

Зв'язок сучасности в Африці з минулим переплітається з долею всього світу. Після знищення фашизму і нацизму, особливо Африка окріпла і ожила духово, культурно і економічно, зокрема після Банґдунґської Конференції народи та держави Африки стали самостійними і незалежними. Іншу однак їм долю готувала минула історія. Не так давно з англійських архівних матеріялів став відомий т. зв. „плян Чемберлена", переданий у 1938 році Гітлерові, який передбачав колоніяльний поділ Африки, на підставі якого Німеччині пропонувалось взяти під володіння країни: Тоґо, Камерун, Анґолю, частину Конґо і північну частину Ніґерії. Гітлер однак плянував всю Африку перетворити в свою домінію, а Ґерінґ мріяв з Мадаґаскару зробити пляцдарм для своєї повітряної та морської фльоти. Перемогу Африки над фашизмом особливо святкує Етіопія, Судан, Туніс, Єгипет, Лівія, що були тереном запеклих боїв з німцями. Сотні тисяч африканських вояків воювали проти Гітлера, цим вони теж спричинились до загальної поразки Гітлера. А сьогодні, замість втішатися своєю свободою і незалежністю, вони мусять знову братися за зброю і боронити себе від своїх зрадників, що перейшли на послуги Москви.

Відголосом Банґдунґської конференції, в 1963 році було створено „Організацію Африканської Єдности", в основу якої було покладено антиімперіялістичний принцип деколонізації і мирного співжиття. Створення організації ОАЄ властиво і було великим політичним досягненням народів.

Стремління африканських народів до єдности, до єднання — це звичайне явище серед новостворених малих держав. Але всі вони ще не окріпли економічно і тому вони здебільшого сполучені економічно з державами Західньої Европи й Америки, які їм багато допомагали колись і досі. Отож тут, власне, червона Москва і знаходить потребу всякими способами заволодіти новоутвореними африканськими державами, щоб відірвати їх від зв'язку з західніми, т. зв. капіталістичними країнами, як рівнож Москва ставить спротив втручанню в африканські справи її східнього сусіда — Червоного Китаю.

У своїй діяльності Організація Африканської Єдности стоїть за принцип суверенної рівности, не вмішування у внутрішні справи, осуджує всяку підривну діяльність, признає взаємну пошану і пошанування територіяльної цілости та недоторканість кордонів, не вживання сили ,але мирного способу полагодження всяких конфліктів, та рівноправну співпрацю. Африканські держави самі вміють полагодити всякі непорозуміння, що виникають часами у них на кордонах. Таким чином був урегульований довгий і затяжний спір за границі поміж Альжиром та Марокко. Такий спосіб міжафриканського порозуміння став ніби правилом їхньої континентальної політики, і завжди ОАЄ справлялась із цим завданням. На сьогоднішній день ОАЄ являється єдиною в світі реґіональною організацією, якій Рада Безпеки при ОН дала права виступати, як офіційному органові по підтримці спокою та безпеки на Чорному континенті. Однак, як бачимо, з совєтської та кубинської інвазії у Анґолю, то навіть і Організація Африканської Єдности не здолала захистити права і свободу анґольського народу. А ось вже і в Мозамбіку спалахнуло полум'я війни, а далі є побоювання совєтсько-кубинської інвазії в Родезію та в інші африканські країни. Африканські народи знають, що це таке війна, і тому вони бояться її. Так, Туніс, напр., загубив більше як 70 тисяч вояків, в боротьбі за Етіопію впало більше як 400.000 вояків; знає її Сенеґаль, Малі, Альжир і багато інших. Війн аїм особливо не на часі, бо вони якраз організуються і стають на ноги економічно, адміністративно і культурно-освітньо. Африканські народи зрозуміли, що тяжко буде їм утриматись самим, тому мусять мати вірних і міцних союзників. Такими випробуваними й перевіреними приятелями є західні держави Европи й Америка, і тому все більше з боку африканських держав проявляється симпатія і бажання співпраці з цими демократичними державами світу. Лише в спілці з Заходом африканські країни можуть врятуватися від загрози, що готує для них Москва з її новим „царем" Брежнєвим.

Д-р Осип Теслюк переобраний на голову Відділу УККА в Гартфорді

Гартфорд, Конн. (П. Ш.). — 28 березня 1976 року відбулись тут Загальні Збори Відділу УККА, в яких взяло участь 37 платників УНФонду і представників організацій.

Збори відкрив голова Відділу д-р Осип Теслюк, вітаючи приявних. Однохвилинною мовчанкою вшановано пам'ять померлих минулого року членів.

Зборами проводила Президія в складі: Тиміш Мельник — голова, Степан Гарасимів — заст. голови, і Володимир Левський — секретар.

Після схвалення правосильности Зборів, відчитано обширний протокол з попередніх Загальних Зборів та приступлено до звітування. Звіти віддзеркалювали працю Відділу в звітовому періоді, яка була багатою та многогранною. У збірці на УНФонд Відділ знову виконав своє зобов'язання, передаючи Централі УККА зібраних 3.095 долярів.

Особливо була пожвавлена праця Відділу на зовнішньому відтинку — ресорті зовнішніх зв'язків, яку очолює молодий чоловік Роман Заставський Присвячено також багато часу й уваги 200-літтю Американської Незалежности і 100-літтю українського поселення в Америці.

Після вичерпних звітів Управи і Контрольної Комісії відбулась дискусія, яка була виявом заінтересування громадським життям, та його будуччиною.

Після уділення абсолюторії обрано нову Управу Відділу УККА, яку знову, вже четвертий раз з черги, очолив д-р Осип Теслюк.

Закінчуючи Загальні Збори, д-р Осип Теслюк закликав до співпраці членів Управи, пригадуючи ,що в цьому році, у зв'язку із святкуванням 200-ліття Незалежности Америки і 100-ліття українського поселення, тяжить додаткова праця на нашому Відділі, яку треба нам гідно виконати.

УКРАЇНЦІ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

моги (ГЕВ); п-і Анна Шено, заступник голови Крайової Ради Спадщинних Груп Крайового Республіканського Комітету, та Річард Розенбавм, голова Республіканського Комітету Нюйоркського стейту.

Під час цієї першої конвенції нюйоркської Спадщинної Ради вшановано її віце президентів, яким вручено дере'яні диски із вмонтованими на них металевими плитками з відповідним написом. Нагороди вручив Майкл Сотірос, голова нюйоркської Ради. З українців нагороди одержали Лев Сосновський, перший заступник голови Ради, та п-і Марія Душник, віцепрезидент української групи. Віцепрезиденти інших етнічних груп рівнож одержали нагороди. Крім п. Сосновського та п-і Душник, делеґатами на конвенцію були українці: мґр. Іван Винник, д-р Валентина Калиник, трьох братів — Самуїл, Михайло і Василь Бойки та Ростислав Склонний — всі чотири з Рочестеру. П. Василь Бойко є касиром нюйоркської Ради Спадщинних Груп.

Д-р Мирон Куропась у своїй промові порушив справу відомої „інструкції" Гельмута Сонненфельдта, асистента державного секретаря Кісінджера, відносно американської закордонної політики щодо Східньої Европи та повторив заяву президента Форда, що Америка ніколи не покине народів Східньої Европи, які прагнуть та боряться за свободу.

Секретар Боклі говорив про багатогранний вклад еміґрантів із Середньої та Східньої Европи в розбудову та зріст Америки і признав, що цей вклад загально не доцінюється в Америці.

Під час нарад делеґати гостро критикували політику американського уряду відносно народів Східньої Европи. Винесено спеціяльні резолюції для включення в політичну плятформу Республіканської Партії, домагаючись ясного окреслення становища уряду ЗСА до „політики відпруження", домовлення в Гельсінках та політики відносно Кипру і Близького Сходу.

Присутній на конвенції Роберт Картер, містоголова Республіканського Крайового Комітету, заявив, що він повідомить президента Форда про рішення конвенції.

Українська група мала нагоду обмінятися думками з д-ром Куропасем та сенатором Боклі, порушуючи ряд проблем, які відносяться до української громади в Америці. З сенатором Боклі прибув на бенкет також Євген Іванців, який працює в канцелярії цього сенатора.

Під час конвенції повідомлено, що п. С. Бойко з Рочестеру кандидує на асамблімена леґіслятури в Албані в осінніх виборах.

Ця перша конвенція Ради Спадщинних Груп Нюйоркського стейту, під кермою Альфреда Гонґа, показала силу „етнічних республіканців" у стейті. Цілоденна сесія була діловою та конструктивною. В прийнятті та бенкеті, під час якого виступали з відповідною програмою китайські артисти, взяло участь 400 осіб.

ПРЕЗИДЕНТ ФОРД...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

тегічної атомової зброї, бо обов'язком президента ЗСА є старатися закінчити переговори в зброєнні. Він заявив, що його політика відносно Східньої Европи далі є: заохочувати народи того обширу одержати якнайширшу автономію. Президент сказав, що ця політика не противиться поглядам Гельмута Сонненфелдта, дорадника Державного департаменту, бо, на думку Президента, погляди Сонненфелдта були неправильно інтерпретовані, а його слова цитовані в неправильнім контексті. Як відомо, Сонненфелдт минулого грудня заявив групі американських амбасадорів, що Вашінгтон, задля „світового миру", повинен заохочувати народи Східньої Европи встановити „більш природний та органічний зв'язок із Совєтським Союзом".

Промовляючи перед редакторами американських газет, президент Форд критикував законодавців за те, що стараються збільшити державний бюджет на наступний фіскальний рік до 412 більйонів долярів, тоді коли Білий Дім запропонував тільки 394-більйоновий бюджет.

Президент також заперечив твердження, що він обговорював можливість надання військової допомоги для комуністичного Китаю.

В СССР НАРІД ЗДІЙСНЮЄ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

хи невідомі люди викручують з нових авт батерії й інші частини, які опісля сепаратно продають, а також знімають ґумові колеса, помимо того, що поїзди, які транспортують нові авта, хоронені озброєною міліцією. Розкрадають також державну бензину, бо на цей продукт, у зв'язку із збільшенням авт, існує широкий попит на ринку. І помимо того, що держава поробила вже цілий ряд охоронних заходів, включно з відкриттям спеціяльної школи в місті Ґоркий, де вишколюються „охоронці державного майна" (окремий рід міліції), але хвилі крадіжок не вдалось зупинити. „Ми маємо дві економіки, — заявив один росіянин, — одна державна, а одна приватна. Державна економіка продукує, а приватна споживає. Це цілком нормальне явище в нас, бо інакше не виживеш. Більше крадеж — краще проживеш".

КІССІНДЖЕР ЗНОВУ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

рення коаліційного уряду в Італії, в якому були б і комуністи, то якщо б таке сталося, то ЗСА повинні дивитися на італійську комуністичну партію, як незалежну від Москви.

Пол Ворнкі є дорадником трьох демократичних кандидатів на президента, а саме, Мерріса Юдалла, Джіммі Картера та Гюберта Гомфрі. Джордж Болл дораджує сенаторові Генрі Джексонові, а проф. Бжезінскі колишньому губернаторові Джорджії, Джіммі Картерові.

У своїх промовах перед редакторами американських газет Болл, Ворнкі та Бжезінскі також критикували інші аспекти закордонної політики Кіссінджера. Вони твердили, що Кіссінджер надто багато уваги присвячує зв'язкам із СССР, а замало зв'язкам із традиційними союзниками Америки, а саме, із країнами Західньої Европи та з Японією. Вони також заперечували, що в Америці існує аж такий великий поділ, як це представляє Кіссінджер, який твердить, що розбіжності в поглядах не дозволили ЗСА допомогти Південному В'єтнамові, Камбоджі та Анґолі. Всі три, хоча признали, що треба протиставитися всезростаючій мілітарній силі Совєтського Союзу, то заявили, що Кіссінджер перебільшує небезпеку з боку СССР, бо Совєтський Союз є економічно дуже слабий і такий непевний себе, що більше боїться збільшення впливів західньоевропейських комуністичних партій, ніж З'єднаних Стейтів.

ВАЛЕНТИНОВІ МОРОЗОВІ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ґанді". Стаття 70-та, відповідно 62-га укр. карного кодексу . За що саме? Самвидав тоді робив ще перші непевні кроки. Правда, є такий гнучкий термін — „усна агітація . . ." То може — за анекдот? Є також відомості, що на суді йому закидали „буржуазний націоналізм". Людина — совєтська, а націоналізм чомусь — буржуазний. На якій підставі звинувачення? Невідомо. Але точно відомо, що на тому суді Валентин Мороз отримав чотири роки і відсидів у зоні, за колючим дротом, як то кажуть, від дзвінка до дзвінка, у Мордовських концтаборах. Він вийшов на волю, або, за табірним висловом, пішов до Великої зони, 1-го вересня 1969 р. Рівно 9 місяців виношувало КҐБ нову справу Валентина Мороза. 1-го червня 1970 року в Івано-Франківську Валентина Яковича Мороза заарештовують вдруге. На суді фігурують чотири літературні твори Валентина Мороза: Перший — „Репортаж із заповідника імени Берії", де йшлося про жахливі умови утримання політв'язнів у концтаборах Мордовії. Три інші публіцистичні статті — „Мойсей і Датан", „Серед снігів" та „Хроніка опору". У цих творах Валентин Мороз писав про необхідність збереження української культури, про посилену русифікацію і про те, чим вона загрожує народові — втратою власного обличчя, занепадом національної гідности, комплексом неповноцінности. Дарма, що „Репортаж із заповідника імені Берії" автор надіслав депутатам Верховної Ради УССР. Дарма, що інші статті Валентина Мороза були пристрасним словом публіциста, стурбованого майбутнім свого народу. Дарма, що проти ганебного закритого суду протестували кращі представники української інтеліґенції, такі як Вячеслав Чорновіл, Борис Антоненко-Давидович та інші, Валентина Мороза було засуджено. Вирок: шість років тюрми, три роки каторжних таборів і п'ять років заслання. Разом 14 років позбавлення волі. Валентин Мороз на суді поводив себе гідно і винним себе не визнав.

Запроторений до Владімірської тюрми, яка славиться найжорстокішим серед совєтських в'язниць режимом, український політв'язень зазнав нелюдського поводження з боку адміністрації, був поранений кримінальними злочинцями, яких до його камери навмисно посаджено. В липні 1974 року Валентин Мороз оголосив безстрокову голодівку протесту проти свавілля і беззаконь, що їх чинять владімірські тюремні наглядачі. Ця голодівка тривала п'ять місяців. Вона викликала численні демонстрації та голодівки солідарности за кордоном. Цей рух на захист Валентина Мороза, на захист всіх совєтських політв'язнів триває і сьогодні. Намагаючись дискредитувати цей громадський рух, офіційні совєтські джерела старанно перекручують його суть і зміст у всіх газетних публікаціях, де про це згадується. І в одній такій статті, надрукованій свого часу в газеті „Літературна Україна", автор — Зиновія Франко, сама того, напевно, не бажаючи, визнала, що Валентина Мороза засудили не за дії, а за його „надто крайні переконання". Це, мубуть, вперше совєтські офіційні органи привселюдно визнали, що в СССР людей судять за переконання, тим самим визнаючи існування політичних в'язнів. Нинішнє місце перебування Валентина Мороза — Владімірська тюрма.

Замість квітів на свіжу могилу Дорогої Братової

бл. п. д-р Віри Кос

зложила 50.00 долярів на Гарвардський Центр Українських Студій

Олена КОС

„Історія Української Еміграції Америки" в Пенсильвенійському університеті

Професор д-р Василь О. Луців, директор Слов'янської Бібліотечної Програми Пенсильвенського Стейтового Університету в цьому семестрі провадить трикредитовий курс „Історія Української Еміграції Північної Америки". На курс ходить двадцять студентів. Проф. Луців виготовив спеціяльний скрипт для викладів, в якому наша еміграція поділена на чотири періоди. Перший період це козача еміграція після нашої програної під Полтавою. Москва заслала чимало козацтва на Сибір, а звідтіля, зчасом вони переїхали на Аляску та в Каліфорнію. Частина переїхала в Туреччину, а звідтіля в різні европейські країни, а то й в Америку. Перегодя мала частина еміграції, як от генерала Лінкольна — козацький старшина Іван Турчин чи український священик-революціонер о. Андрій Гумницький, знаний як о. Агапій Гончаренко, приїхали перегодя, одначе основний, другий період це заробкова еміграція кінця XIX і початку XX ст. в більшості з Карпатської Верховини (лемки, бойки, гуцули) та частина з Київщини, переслідуваних за їхні релігійні почування царським урядом. Саме та друга еміграція об'єдналася біля наших (і чужих) церков, почала релігійне, економічне і культурне життя. Третя еміграція, політичного характеру приїхала між двома війнами, по нашій програній двадцятих років. Їм завдячуємо поглиблення релігійного, політичного, економічного та культурного життя. Остання, повоєнна еміграція в більшості схоплена опікою УНРА, завершила релігійне, політичне, культурно-освітнє і економічне життя. Всі напливи еміграції, крім безперечних позитивів мали деякі недоліки. Майже всі групи нашої еміграції вводили на міжукраїнську арену релігійну боротьбу та політичну нетерпимість. Це викликало байдужість а то й відплив від загально - українського релігійного і національного життя чимало українців. Найбільшим лихом останньої еміграції є те, що внутрішні чвари не дали змоги охопити для всеукраїнського американського організованого життя всієї молоді. Багато молодих відійшло від українського життя.

Для введення крім викладів про українську еміграцію ми вкоротці запізналися з історією України. Мали змогу оглядати прозірки з українських культурних надбань протягом тисячоліть тут і на українських землях. Під доглядом дорадника Українського Студентського Клюбу і нашого професора влаштовано декілька імпозантних виставок народної мистецької творчости (було понад сотня писанок з колекції д-ра В.О. Луцева та інші експонати), виставку української книжки (найкращі екземпляри з тридцяти - двотисячної книгозбірні нашого професора, плянуємо нашу виставку образів тощо, які допомогли б зрозуміти і доповнити наш курс „Історія української еміграції Північної Америки".

На понад сорок тисяч студентів нашого університету тут студіює шість тисяч слов'янського роду, а дві тисячі українського, тобто одна третя із усіх слов'янських груп. Маємо, заініційований д-ром В. Луцевим Український Студентський Клюб, яким він постійно опікується. Улаштовуємо для наших членів святочні обіди (Різдво, Великдень), ходимо з колядою, улаштовуємо десятки українських виставок, групово їздимо до українських таборів — Союзівка, Верховина, Лігайтон, Сумівська Оселя тощо. Пропагуємо серед українців і іншими етнічними групами українську справу, вказуємо на лихоліття на рідних землях тощо. Час від часу дістаємо дозвіл на приїзд українського священика (православного та католицького) з Богослужбою. Наша найбільша турбота в дану пору це — друк Українського Студентського Альманаху, на який університет дав нам дві тисячі долярів, дещо ми заколядували; думаємо трохи зібрати з оголошень і невдовзі, під доглядом проф. В. О. Луцева та Редакційної Колегії клюбу альманах вийде в світ.

Навала науки не дає змогу „запрягти" всіх наших студентів до клюбової праці але завжди пів, а то й сотня студенства проявляє жвавішу діяльність, а управа тягне найбільше праці. В цьому році президентом клюбу обрано студента Юрка Воскобійника, заступником докторанта Мирона Глинку з Канади, секретаркою Мирославу Ластівку Луців та Христину Фугу, касиром Івана Кушлю, спортовим референтом Юрка Гараса, культурним референтом (українська музична програма, виставки, доповіді, навчання української мови та інших предметів українознавства) Ластівку та Юрка Луцевих, за фінанси та адміністративну справи відповідають Юрко Воскобійник та Іван Кушля, знову міжстудентські зв'язки реферує та репрезентує Тиміш Бурка.

На місці немає української громади чи церкви але три сім'ї — Високобійники, Мишковські та Луцеві дружньо помагають нам в праці. Нашою мрією є добитися до того, щоб університет приняв постійного професора україніста до департаменту слов'янських мов. Вправді д-р В. О. Луців добився до цього, що мову визнано офіційною, проте постійного професора немає і частенько висилаємо петиції ,які не приносять наслідків і побажаних вислідів. Історичний сектор краще забезпечений, бо проф. В.О. Луців, від ряду літ, веде виклади з історії України та історії української еміграції в Америці.

Д-р Василь О. Луців є директором Слов'янської Бібліотечної Програми і дбає про українську секцію. Досі придбано біля десяти тисяч книг україніки, більшість із них на українській мові. Останньо справа гірша, бо тому три роки почато і з кожним роком більше обтикають нам фонди. Наші сусіди, а особливо словаки та поляки пожертвували на цю ціль чимало гроша і книжок. Поляки, для прикладу, прислали книжок на тисячі дол. вартості, прислали цінні речі до архіву для польської секції, а українці на наші заклики в пресі навіть не відгукнулися. Невже ж у Пенсильвенії та й у всій Америці, бо в нашому університеті, який є шостий або сьомий величиною, студіює молодь з усіх усюдів, — ВКЛЮЧНО З КАНАДОЮ, не знайдеться меценатів чи хороших людей, щоб пожертвували по кілька десяток чи вислали трохи книжок.— Вірю, що українська громада не відстане від наших сусідів і щедро нам допоможе, висилаючи пожертви на адресу Слов'янської Бібліотечної Програми.

Мирослава Ластівка Луців

З'їзд Окружної Ради СУА в Нюарку

З'їзд Окружної Управи СУА в Нюарку, Н. Дж., відбувся 7-го березня в Народнім Домі в Ірвінгтоні, Н. Дж., з участю заступниці голови Централі СУА Александри Різник, 40 делегаток, 12 членок Окружної Управи, 8 голів Відділів Округи та гостей — репрезентанток із 13-ох Відділів Округи.

Голова Округи Ольга Цар, відкривши З'їзд молитвою, привітала представницю Централі й усіх присутніх та покликала до президії членок Гол. Управи СУА. Відтак відчитала порядок нарад. До Президії З'їзду увійшли: голова — О. Муссаковська, заступниця — Л. Гладка, секретарки — О.Гнатик і Ф. Стек.

По прочитанні протоколу із попереднього З'їзду звітували референтки Управи, голови Управи та Контрольної комісії. До дискусії над звітами зголосилися: М. Гординська, Ірена Кіндрачук, Гладка, О. Муссаковська, Б. Ольшанівська, д-р І. Ратич, Я. Мулик, Дара Рак, Оля Бігун, Л. Козак, Л. Крамарчук, І. Левицька, Яцусь, Е. Мартинець і Я. Мулик. Відтак Контрольна комісія подала внесок про уділення абсолюторії уступаючій Управі, який одноголосно прийнято.

Після обідової пори заступниця голови Централі А. Різник підкреслила, що до посилення росту СУА конечно приєднувати нові членки. Вона звернула увагу на брак ентузіязму до праці у Відділах, радила познайомитися ближче із історією СУА і звернула увагу на важливість вплачування вкладок всіма членками СУА. А. Різник підкреслила важливість журналу „Наше Життя". І тому матеріяльна піддержка цього журналу всіма членками — конечна. Також повідомила, що невдовзі буде відкриття Музею СУА. Накінці передала грамоту признання й подяку на руки п. О. Цар за дар п'ятсотдоляровий на Музей від Округи СУА в Нюарку. Відтак у справі Музею слідувала дискусія, провідною думкою якої були доля, добро та розквіт Музею. У дискусії брали участь: Крамарчук, Я. Мулик, О. Цар, Бурбан.

Нову Управу обрано одноголосно у такому складі: голова Округи — Оля Гнатейко, заступниці голови: д-р Іванна Ратич, Марія Робак, Олена Площанська; секретарка протоколярна — Наталка Клапіщак, кореспонденційна — Марія Полянська; скарбничка — Ольга Муссаковська. Референтки: організаційна — Ірена Кіндрачук, культ-освітня — Лідія Гладка, імпрезова — Мирося Граб, виховна — Лідія Гайдучок, мистецька — Оксана Кузьмак. Суспільна опіка — Ольга Гнатик, господарська — Анна Жидовська, пресова — Ірина Шраменко; Контрольна комісія: голова — Марія Химинець, члени: Надія Бігун, Марія Ґерус; заступниці: Омеляна Цяпка і Марія Хитра.

Опісля слідували різні внесення. Дора Рак звернула увагу на конечність поширювання знання парляментарних приписів з допомогою курсів, семінарів, лекцій. Також підкреслено потребу заплянувати і зреалізувати програму в цілі плекання і вивчання української мови.

Поширювати народне мистецтво, збирати показові колекції, нав'язувати контакти із американськими жіночими організаціями.

Н. Бігун поставила внесок, щоб довголітню членку, яка була однією із основниць 28-го Відділу, Катерину Кузьму признати почесною членкою, що й одноголосно одобрено.

Новообрана голова Округи Оля Гнатейко подякувала за довір'я, обіцяючи йти слідами попередніх голів у дусі добра і Статуту СУА, віддано працюючи для вдержання і зростання української культури і традицій.

Ірина Шраменко

Діяльність 10-го Відділу ОДВУ і УЗХ в Ню Йорку

У неділю 13-го грудня м.р. в домівці ОДВУ Андріївським вечором, який приготували 10-ий Від. ОДВУ і 1-ий Від. УЗХ в Ню Йорку, закінчено 1975 рік. Імпрезу відкрив голова 10-го Від. ОДВУ Р. Крупка, що у короткому слові, накреслив сильветки 3-ох Андріїв в історії Українського Народу. Св. Апостола Андрія Первозванного, Слугу Божого Митрополита Андрія Шептицького та пол. Андрія Мельника. Після цього передав провадження вечора голові 1-го Від. УЗХ Д. Бойдуник, що поділилася з присутніми описом традицій андріївських звичаїв та опісля попросила до слова інж. П. Байбака, котрий дав коротку аналогію 3-ох Андріїв: Переказ про св. апост. Андрія Первозваного, що навчав в Синопі, прийшов до Корсуня у Дніпрове гирло, та поплив угору по Дніпрі і став на його березі, та сказав до Учасників, що були з ним, чи бачите ці гори? На цих горах засяє ласка Божа, Бог збудує багато церков, а віра Христова прийметься в цілому світі." Св. Апостол Андрій вийшов на ці гори, поблагословив їх і поставив там Хрест. На цих горах збудовано славний город Київ. Св. Апостол Андрій Первозванний поплив угору Дніпра, в заморські краї, де його за проповідування Христової Віри замучили, а хрест той і досі стоїть над Дніпром. Слуга Божий Митрополит Андрій перейнятий тією ідеєю з'єднання Церков, Уже при облечинах прийняв ім'я Андрея і пішов Його слідами на терпіння і переслідування. Зразу царською Росією, потім Польщею, а і смерть його в дні 1-го листопада 1944 р. загадочна по словах: „Поб'ю пастиря, а стадо його розбіжиться".

Слуга Божий Андрей видвигнув ідею з'єднання Східніх Церков з Римом (Екуменізм), і для цієї ідеї, як один із перших присвятив своє життя „як Апостол З'єднання", що був не тільки головою Церкви на західніх землях України, але також і воїном за свободу і незалежність Українського Народу.

Третьою великою постаттю був сл.п. пол. Андрій Мельник, голова Проводу Українських Націоналістів, котрий своїм авторитетом, розумом і рішучою політикою в часі визвольних змагань Українського Народу врятував УНРух та українську молодь від проливу крови, не втягаючи її в затяжну боротьбу з большевицько-німецьким окупантом, серед найважчих обставин між двома світовими війнами. Підкреслюючи, що у визвольній боротьбі кожного поневоленого народу вирішують не маневри, обіцянки і т.п., але тверді принципи і далека її мета. І тільки так розумів визвольну політику сл.п. пол. Андрій Мельник. По закінченню офіційної частини голова УЗХ Д. Бойдуник попросила усіх на перекуску, яку приготовили пані УЗХ. В товариській і дружній атмосфері скоро проминув цей вечір, що залишив по собі приємний спогад закінчення 1975-го року.

В дні 24-го січня ц.р. Просфорою, яку влаштували 1-й УЗХ та 10-й ОДВУ Відділи започатковано 1976 рік в Ню Йорку, на яку численно прибули члени Відділів з родинами, симпатики та приятелі. Просфору відкрив голова 10-го Відділу ОДВУ в Ню Йорку Р. Крупка, підкреслюючи, що місяць січень в історії Українського Народу є великим історичним місяцем, як релігійним так і політичним. В місяці січні відзначуємо народини Ісуса Христа, що називаємо Різдвом, Новим Роком і Йорданом, а закінчуємо ці святкування Спільною Просфорою, символічно об'єднуючись з нашими братами та сестрами по крові на Рідних Землях. Не можемо поминути й історичних моментів, бо місяць січень приніс нам 4-ий Універсал, Акт Соборности, а також і Крути, що Акт Державности окропили своєю юнацькою кров'ю. Починаючи цю офіційну частину, обіймімося думкою і почуваннями в так далекій, а так близькій нашому серцю Україні. Колядою Бог Предвічний розпочато Спільну Просфору. Після цього передав дальше ведення вечором голові УЗХ Д. Бойдуник, що у короткім слові розказала про українські коляди, про незбагнуту велич їхньої краси, що є нашою культурною спадщиною, яку ми одержали від наших батьків, і вона має бути для нас дороговказом, як вияв духовного та релігійного надбання, тому передаймо його нашим дітям. Опісля Роман Яремчук, син нашого визначного члена і Марії Яремчуків, відограв на бандурі „Бог Предвічний", „На небі зірка" і „Днесь поюще". Присутні нагородили його рясними оплесками. На закінчення заграв харківський танок, „За городом качки пливуть" та „Зажурились галичанки," і знову рясні оплески.

Крім того займали слово: д-р Р. Клюфас, радник Л. Вербинець і О. Серна. Прекрасними колядами виповнено програму. Колядою „Во Вефлеємі" закінчено імпрезу.

Роман Крупка

ТАРЗАН, Ч. 7462. Крона плянує

Жрекиня Ля окружньою дорогою веде терористів до підземних схоронищ Опару...

Ратуйте!!! Що це? Просимо!... Звільніть нас!... Ми прийшли сюди, шукаючи за золотом, але ця відьма взяла нас в полон... Ми навіки будемо вам вдячні...

Чому ні?!... Буду мати більше людей, щоб несли мій скарб, а також покірливих нових рекрутів для моєї особистої армії!!